

El santo evangelio según San Marcos

*Yucu manojũ Juan idé guri masũ ã ña ucure gaye
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)*

¹Jesucristo oca mũare gotigũ ya yũ. Ìti ñami Dios Macũ. Ito yicõri ado bajiro ñasũoa ã oca quenarise gotire gaye.

²Jane mejeju sīgũ Diore goti ãsiri masũ ñayijũ. Isaías wame cutiyijũ ã. Dios ã Macũre ã bũsigore ucañi Isaías ñayorũ. Ado bajiro ucayoñi ã:

Tũoya yũ Macũ mũ. Mũ riojũa gãjire cõagũ yigũja yũ. Juan wame cutigũ yiguĩji ã, yũ oca gotiri masũ. Mũ ejaroto riojũa masare gotigũ yiguĩji, mũ ejaroti gaye ãna bocatitoni, yiyijũ Dios ã Macũre.

³Yucu manojũ masare jigũ yiguĩji Juan. Ito yicõri sẽoro ado bajiro ãnare gotigũ yiguĩji: “Ñã yucãña mũa. Nocõ mejeti mani Uju ejağũ yiguĩji. Ñeñarise yimenati quenarise riti tũoĩaña mũa”, yigũ yiguĩji Juan, yiyijũ Dios ã Macũre, yi ucañi Isaías ñayorũ.

⁴⁻⁶Ado bajiroti rẽtayijũ ã ucare. Yoari ã ucaja bero yucu manojũ ñasotiyijũ Juan. ã sãñari buju camello joa ñayijũ. Ito yicõri ã wẽñuri wirowecũ wirowe ñayijũ. Rujiro ñimia ñayijarã ã bana. Ito yicõri searã beroa ide ñayijũ ã ya bare. Ìre tũorã wadiyijarã masa Judea sita gãna. Jerusalén wame cutiri cuto gãna cuni ãre tũorã wadiyijarã ãna yucu manojũre: “Mũa ñeñaro yirise jidicãcõri mũcana tũdi uyabesa. Tũdi tũoĩa uya yibesa. Mũa ito yija ticõri, ñeñaro mũa yirise ãcabojogũ yiguĩji Dios. Ito mũa yija bero idé gu rotiba mũa”, yiyijũ Juan masare.

Ito yija masa ñeñaro ñna yirise Diore ñna gotija bero Jordán wame cutirisajũ ñnare idé guyijũ Juan. ⁷ Ito yicõri ado bajiro masare riaso busiyijũ ñ:

—Yũ bero gãji wadigũ yiguĩji. Yũ rêto busaro masigũ ñami ñ. Ñre bajiro bajigũ meje ñna yũama. Yũ rêtoro quenagũ ñ ñajare ñ rãca corocõ ñado ma yũ. Ito bajiro quenagũ meje ñacõri ñ ya gũboco õja masibea yũ. ⁸ Diore mũa tuorũñja ticõri, idena mũare gubũ yũ. Yũ bero ejagũ ñama Dios ya usi mũare queo sãgũ yiguĩji, yiyijũ Juan masare.

Jesure idé gure gaye

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Iti mũmũriti Galilea sita Nazaret wame cutiri cutore wacoayijũ Jesús. Wacõri Juan tũ ejayijũ Jesús. Ñ ejaroca Jordán wame cutirisajũ ñre idé guyijũ Juan. ¹⁰ Jesús riaca maja rũgũcõri ñ ti mũoja, macãrucũro soje janayijũ. Ñmacũju ñ ti mũorocati bujare bajiro bajiguna quedi sãja wadicõri, Jesús joe quedi jeayijũ Espiritu Santo. ¹¹ Ito bajija bero macãrucũrojũ oca ruyuyijũ. Ado bajiro gotiyijũ iti:

—Yũ Macũ ñna mũ, yũ maigũ. Bũto wanũa yũ mũre, yi ruyuyijũ oca.

Rũmũa ujũ Jesure ñ usirio codere gaye

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Itijũti yucũ manojũ Jesure ñmi wayijũ Espiritu Santo. ¹³ Itojũ ñayijũ Jesús jũarã masacõ mũmũri. Itojũ Jesús ñ ñaroca, “¿Diore riti cudigũ yiguĩjida Jesús?” yirocũ ñre usirio codegũ ejayijũ Satanás wame cutigũ. Ito ñ yibojarocati Diore cudibiticõ yibisijũ Jesús. Gãjerona jeyaro wato ñayijũ Jesús. Ito yicõri Dios ñnaro gãna ángel mesa ñre codeyijarã.

Galilea sitajũ Jesús ñ riasosũore gaye

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Iti rúmuri Juanre ñna tubiaja bero Galileaju wacoayijũ Jesús. Galileaju ejacõri masare Dios oca quenarise riasoyijũ Jesús. ¹⁵ Ado bajiro yiyijũ Jesús masare:

—Itocõ ña waju ñja. Jabeto r̄ya ñre tuorũnurãre Dios ñ miojuroto. Ito bajiri ñeñaro m̄ua yirisere tuoña bojori bujacõri itire jidicãña m̄ua. Dios oca quenarisej̄ua riti tuorũnuña m̄ua, yi riasoyijũ Jesús ñnare.

Wai jori masa juariarãre Jesús ñ jire gaye

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Itajura Galilea wame cutirita tunima r̄ja wayijũ Jesús. Ito r̄ja wacujũ Simón ito yicõri ñ ocabaji Andrésre cuni ti bujayijũ Jesús. Wai jori masa ñayijarã ñna. Yori yucurina wai waya ñayijarã ñna. ¹⁷ Ito yija ado bajiro yiyijũ Jesús ñnare:

—Yũ rãca waya. Masare jirã yirãji m̄ua, Diore ñna masitoni, yiyijũ Jesús ñnare.

¹⁸ Ito ñ yirocati yori yucuri cücõri ñ rãca s̄ya wayijarã ñna.

¹⁹ Ito yija ito sõj̄ua busa wa remoyijũ Jesús. Jabeto wa remocõri Santiago, ñ ocabaji Juanre cuni ti bujayijũ Jesús. Zebedeo r̄ia ñayijarã ñna. Cumajũ ñna ya yori yucuri sia queno sãñayijarã ñna. ²⁰ ñnare ticõri ñnare jiyijũ Jesús. Cumajuti ñna jacũ Zebedeore cũ wayijarã ñre ejabuari masare cuni. Ito bajiri Zebedeo r̄ia Jesús rãca wacoayijarã ñja.

Rũmú sãñagũre rũmũre Jesús ñ bucõare gaye

(Lc 4.31-37)

²¹ Wacõri Capernaum cutojũ ejayijarã ñna. Co r̄mũ judio masa ñna tujacãri r̄mũ minijuara wijũ sãjayijũ Jesús. Ito sãjacõri masare riasosũoyijũ Jesús. ²² Ujũ ñasagu robo bajiro masare riasoyijũ Jesús. Judio masa rotirise riasori masare bajiro meje riasoyijũ Jesús. ñna r̄eto busaro queno riaso masiyijũ ñ. Ito bajiri Jesús ñ riasorise tuocõri

ɥcayijarã ñna. ²³ Minijuara wiju ãmugũ sîgũ ñayiju ï ya ɥsiju rûmú sãñagũ. Ado bajiro awasãyiju ï:

²⁴ —Mure ti masia gua. Jesús ña mu, Nazaret wame cutiri cuto gagu ña mu, yiyiju rûmú sãja ecoru. ¿No yigu yigujada mu guare? ¿Guare bucõarocu ejari mu? Mure ti masia gua. Dios queno ï cõaru ña mu. Dios ï maigũ ña mu, yi awasãyiju rûmú sãja ecoru Jesure.

²⁵ Ito yija Jesús rûmure busi rotibisiju:

—Busibesa mu, ito yicõri budigoya mu ï ãmugũre, yi tudiyiju Jesús rûmure.

²⁶ ãmugũre ɥsi jedi quedicõri ï tunuroca yiyiju rûmú. Ito yicõri rûmú buto awasãcõri masure budigoyiju ïja.

²⁷ Ito bajija ticõri, masa ñarocõti ɥcayijarã. Ito yicõri ñamasiti gãmeri seniñayijarã:

—¿Ñe ñatibeti? yiyijarã ñna. ¿Ñe ñatibeti mame ï riasorise? Ñni ãmugũ rûmure bucõare buto masiami. Ito bajiri yiro robo cudiana rûmúa ñre, yiyijarã masa.

²⁸ Nocõ mejeti Jesús ito ï yija bero Galilea sita gãna ñarocõti masi jedicoayijarã.

Pedro mañicõre Jesús ï yisioire gaye

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Ito yija Jesús budi wayiju minijuara wiju. Santiago ï ocabaji Juan rãca cuni wayiju Jesús. Minijuara wiju budi wacõri Simón ya wiju ejayijarã ñna. ï ocabaji Andrés rãca ñna jãrã ya wi ñayiju iti wi. ³⁰ Wiju ñna sãja ejaroca Jesure gotiyijarã ñna: “Simón mañicõ cõgõ yamo. Ruju yarise cõ yosamo iso”, yiyijarã ñna. ³¹ Ito yija Jesús iso tu eja rûgucõri ï ya ãmona tãa jõrojoyiju. Ito ï yirijuti iso ruju yarise jedicoayiju. Ito bajiri iti jediroca masare eca bocasuyijo iso.

Jãjarã ñarise cutirãre Jesús ï yisioire gaye

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Iti ñamica rãiocũroti cõrãre, ñna ya usiju rũmú sãñarãre cuni Jesús tũ ãmi ejayijarã ñna. ³³ Iti cuto gãna ñarocõti soje tũ minijuayijarã. ³⁴ Jeyaro ñarise cõrãre yisioyijũ Jesús. Ito yicõri ñna ya usijũ rũmú sãñarãre rũmúa bucõayijũ Jesús. Rũmúa ñre ñna ti masija ticõri, ñnare bũsi rotibisijũ Jesús.

Minijuara wijũ Jesús ñ riasore gaye
(Lc 4.42-44)

³⁵ Busucũro iti rãitĩaroca riti masa manojũa wayijũ Jesús. Ñ Jacũ Dios rãca busirocũ wayijũ ñ. ³⁶ Ito yija Simón ñ baba mesa rãca Jesús manija ticõri, ñre ãmarã wayijarã. ³⁷ Ñre ti bujacõri ñre busiyijarã ñna:

—Masa jeyaro mũre ãmama, yiyijarã ñna Jesure.

³⁸ Ito ñna yibojarocati ado bajiro cũdiyijũ Jesús ñnare:

—Ita, gaje cutojũ wato mani. Itojũ Dios oca quenarise gotito mani. Itire yiari wadicũ yũ, yiyijũ Jesús ñnare.

³⁹ Ito bajiri Galilea sitajũa wayijũ Jesús. Galilea sitajũ ejacõri Galilea sita ñari cõtorigũ minijuara wirijũ riaso ucuyijũ Jesús. Ito yicõri ñna ya usijũ rũmúa sãjanare rũmúare bucõayijũ Jesús.

Rujũ cami jogagũre Jesús ñ yisioire gaye
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Rujũ cami jogagũ ejayijũ Jesús tũjũ. Ñ tũjũ ejacõri ñ ya rijomunigãna Jesús riojo ñini rũjũyijũ. Ito bajiro rujicõri ado bajiro josayijũ Jesure:

—Mũ yũre yisio ãmojama, yũre yisiojũ ya mũ, yiyijũ rujũ cami jogagũ Jesure.

⁴¹ Ito ñ yija tuocõri, ñre ti maiyijũ Jesús. Ito bajiri ñre moaĩacõri ado bajiro yiyijũ Jesús ñre:

—Ãmoa yũ. Ito bajiri mũre yisiojũ ya yũ, yiyijũ Jesús cami jogagũre.

⁴² Ito ï yirocati ï ya rujũ cami jogarise yati jedicoayijũ ïja. Quenari rujũ, rujũ cuticoayijũ ïja. ⁴³ Iti yatija ticõri, bato ïre goticõri wa rotiyijũ Jesús cami jogagure:

⁴⁴ —Тuoya му. Yũ mure yisorisere goti batobesa gãjerãre. Coji wasa. Mu ya rujũre ïõña paire. ïo tñocõri Moisés ñayorũ rotiado bajiroti waja yiya. Ito bajiro mu yija ticõri, “ï ya rujũ cami jogarise yati jedicoajũ”, yi masirã yirãji masa mure, yiyijũ Jesús ïre.

⁴⁵ Ito bajiro, “Goti batobeja”, ï yibojarocati jeyaro masare goti batoyijũ ï: “Yũ ya rujũ cami jogarisere yisioquĩ Jesús”, yiyijũ. Ito bajiro ï yija tuocõri, Jesús tu jãjarã masa minijuayijarã, ïre ti ãmorã. Ito bajiri reco wa ucubisijũ Jesús masa ïna tiro riojo. Masa manojũ ña ucuyijũ Jesús ïja. Ito ï yibojarocati jãjarã masa ejayijarã mucana ï tu, ïre tuo ãmorã.

2

Rudurũre Jesús ï yisioire gaye

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Yoa busarijũ Capernaumjũ tũdi ejayijũ Jesús mucana. “Wijũ ñaguĩji Jesús”, masa ïna yija tuocõri, ï tu jãjarã masa minijuayijarã. ² Ito bajiri wi daja rõtacoayijũ. Dijũ rũgõrajau mañijũ. Soje cuni daja rõtacoayijũ. Dios oca masare riasoyijũ Jesús. ³ Ito bajiro masare ï riasoroca ãmua juariarã ejayijarã rudurũre ãmi ejarã. ⁴ Masa jãjarã ñarojũ rudurũre ãmi ejabojayijarã ïna Jesús tũjũ. Ito bajiri wi tutu joejũ ïre ãmi mũja wayijarã ïna. Ito yi, Jesús rũgõro weca soje cudayijarã ïna. Ito yicõri rudurũre ï ya camana jidi rujioyijarã ïna Jesús tũjũ. ⁵ “Yũre queno tuorũnũama ïna”, yi ti masiyijũ Jesús ïnare. Ito bajiri rudurũre ado bajiro yiyijũ Jesús:

—Macu, mu ñeñaro yirise coecoajũ mure, yiyijũ Jesús rudurũre.

⁶ Ito ï yirocati, judio masa rotirise riasori masa tuoïa rujiyijarã. Ìnamasijua ado bajiro tuoïayijarã: ⁷ “¿No yija ito bajiro busiati ãni ãmugũ? Diore ñeñaro busiami. Gãjerã ñeñaro yirisere coe masimenaji. Dios sîgũti ñaguïji itioni ñeñaro yirisere coe masigũ”, yi tuoïayijarã ïna. ⁸ Ito ïna tuoïaroca Jesumasiti ïnare tuoïa masicõyijũ. Ito bajiri ado bajiro ïnare seniïayijũ ï:

—¿No yirã ito bajiro mua ya usijũ tuoïati mua? ⁹ ¿No bajiro rudurure yũ yija quenati mua? “Mũ ñeñaro yirise coecoajũ”, ¿yũ yija quena ñarojada mua tuoïaja? “Wũmũña. Mũ ya cama ãmi wasa”, ¿yũ yija quena ñarojada? ¿Disejua ñati josasabiti mua tija? ¹⁰ Masa Rïjoru ña yũ. Yũ masirise mua ïogũ ya yũ. “Adi sitajũ masa ïna ñeñaro yirisere coe masigũ ñami Masa Rïjoru”, mua yi masitoni, yũ masirise mua ïogũ ya yũ, yiyijũ Jesús ïnare.

Ito yicõri ado bajiro rudurure yiyijũ Jesús:

¹¹ —Wũmũña. Mũ ya cama ãmiña. Mũ ya wijũ tũdi wasa, yibũ yũ mure, yiyijũ Jesús rudurure.

¹² Ito bajicõri ruduru wũmuyijũ ï ya cama ãmigũ. Masa jãjarã tiro riojo wũmũ rũgũ, budi wayijũ macũjũ. Ito bajiri masa ñajediro tuo ucayijarã ïja. Ito bajiri Diore rũcũbuorã ado bajiro busiyijarã masa:

—Quenagũguti ñami Dios ïja. Ado bajirisere tiãabiticũ mani, yiyijarã masa.

Levíre Jesús ï jire gaye

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Mũcana tũdi wayijũ Jesús itajura tunimajũ. Jãjarã masa minijuayijarã ï tũ. ïna ejaja ticõri, Dios oca ïnare riasoyijũ Jesús. ¹⁴ Ito rãta wacujũ Leví wame cutigure ti bujayijũ Jesús. Alfeo macũ ñayijũ ï. Romano masa ujarã ye niyeru senirijũ rujiyijũ Leví. ïnare yiari waja seni ïsigũ yiyijũ Leví. ïre ti bujacõri ado bajiro busiyijũ Jesús ïre:

—Yu rāca waya mu, yiyiju Jesús ire.

Ito i yija t̄uocōri, w̄mu r̄ḡyij̄u Leví. Ito yicōri Jesure s̄ya wayij̄u i.

¹⁵ Baraju ejaroca Leví ya wiju bayiju Jesús. Gājerā j̄jarā Jesús rāca rujiyijarā. Ujarāre yiari waja seni isiri masa, ñeñaro yiri masa c̄ni, ito yicōri Jesús rāca riasotirā j̄jarā rujiyijarā ina. ¹⁶ Jesús gājerā rāca i ba rujiroca fariseo gaye t̄oīarā, judio masa rotirise riasori masa c̄ni inare tiyijarā. Judio masa ñayijarā ina. Ñeñaro yirā rāca Jesús i ba rujiya ticōri, Jesús rāca riasotirāre ado bajiro seniīayijarā fariseo gaye t̄oīarā:

—¿No yija ujarāre yiari waja seni isiri masa rāca, ñeñaro yirā rāca bati m̄are riasogu? yiyijarā ina inare.

¹⁷ Ina ito bajiro b̄sija t̄uocōri, ado bajiro c̄diyij̄u Jesús inare:

—Queno cati quenarāma uco mas̄re āmodo ma. Cōri masaj̄na ñama uco mas̄re āmorā. Queno ñari masare jiḡu meje wadib̄u yu. Ñeñaro yirāre jiḡu wadib̄u yu, yiyij̄u Jesús fariseo gaye t̄oīarāre.

Bamenati Diore r̄c̄b̄ore gaye

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Co r̄mu Juan idé guri mas̄u rāca riasotirā, fariseo gaye t̄oīarā c̄ni Diore t̄oīa āmorā babisijarā ina. Ito bajiro ina babeja ticōri, ado bajiro Jesure seniīayijarā gājerā:

—Juan rāca s̄yarā Diore t̄oīa āmorā babeama ina. Fariseo gaye t̄oīarā rāca s̄yarā c̄ni babeama ina. ¿No yija mu rāca riasotirāma batīñati ina? yiyijarā ina Jesure tudirā.

¹⁹ Ina ito yijare c̄diyij̄u Jesús:

—Queno t̄o masibea m̄a. Queno t̄o masiña m̄a itire. Ado bajiro baja iti. Āmo siare gaye tijaro yirona ina ji ñucana manoyo c̄tirocu i ñajare i rāca barā yirāji maji.

²⁰ Co rúmũ ejaro yiroja ñre ñna ñia wari rúmũ. Iti rúmũ ñaro yiroja ñja ñna babiti rúmũ, yiyijũ Jesús ñnare.

²¹ 'Saya bũcũro iti tadija, mamarona sere wõmenaji mani. Mamarona mani sere wõja tũatu wato bũcũro tadiroja. Ito bajicõri jaja goje bũsa tadi waroja ñja. Mame oca yũ riasorise cũni bũcũrã oca rãca tũoĩa wisabesa, yiyijũ Jesús ñnare.

²² Mũcana ado bajiro gotiyijũ Jesús:

—Uyé mame ide wecũ wirowo baju bũcũ baju jiomenaji mani. Bũcũ baju mani jiojama wirowo cuducoaro yiroja. Ito yicõri idire, wirowo cũni jũajijũ godaroja. Ito bajiro uyé mame ide wecũ wirowo mama bajuna jiore ñaroja. Ito yicõri uyé ide, wecũ wirowo cũni corocõ ñaro yiroja, yiyijũ Jesús ñnare.

*Jesús rãca riasotirã trigo ajeri beja ãmicõri ñna bare gaye
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)*

²³ Judio masa ya tujacãra rúmũ wesecajũ wayijũ Jesús ñre sũyarã rãca. Ito ñna waroca riti Jesús rãca sũyarã weseca gaye ote beja ãmiyijarã. Itire wirori sĩguẽ batecõri bayijarã ñna. ²⁴ Ito ñna yija ticõri, fariseo gaye tũoĩarã ado bajiro seniĩayijarã Jesure:

—Tujacãra rúmũ moare ma. Tite mũ. Mũ rãca riasotirã weseca gaye ote ñna beja baja, moado bajiro yama ñna. Ito bajiro ñna yija bũcũrã oca tũorũnũbeama ñna, yiyijarã fariseo gaye tũoĩarã.

²⁵ Ito bajiro ñna yibojarocati ado bajiro cũdiyijũ Jesús:

—Co rúmũ David ñayorũ ñ rãca gãna ñiocõ wana ñna yigore, ¿Dios oca tuti tĩĩabiticati mũa? Ado bajiro bajiyijũ iti oca: ²⁶ David Dios ya wi wayijũ, paia ẽjũ Abiatar wame cutigũ ñ ñaroca. Ñiocõcõri Dios ya wi sãjacõri naju ñnasarise bayijũ David. Diore naju cũ ñsire ñayijũ iti. Ito yija Diore ñsiado bajiro bajiyijũ iti. Paia ẽjarã riti ñna

barise ñayijũ ito naju. David itire bacõri ã rãca gãnare cuni ecaijũ, yijijũ Jesús fariseo gaye tũoĩarãre.

²⁷ Ito yicõri gaje ado bajiro gotiyijũ Jesús ãnare:

—Dios cũyijũ tujacãra rumũ masa yeroti yiari. Masare ã rujeoroto riojũa tujacãra rumũ menibisijũ Dios. Masa rujeoja berojũare tujacãra rumũ meniyijũ Dios. ²⁸ Ito bajiri yũ ña tujacãra rumũ roti masigũ. Yũ ña Masa Rijorũ. Ito yicõri tujacãra rumũ tirũnũgũ ña yũ, yijijũ Jesús fariseo gaye tũoĩarãre.

3

Ãmo digarũre Jesús ã yisiore gaye

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Mũcana minijuara wijũ sãjayijũ Jesús. Itojũ ñayijũ ãmũgũ ã ya ãmo digarũ. ² Fariseo gaye tũoĩarã ado bajiro Jesure ti tũoĩayijarã ãna: “Jane tujacãra rumũ ñabojaro-cati, ¿ãni ãmo digarũre yisiogũ yiguĩjida Jesús?” yi tiyijarã ãna. “Ito bajiro ã yija, ‘Seti ña ãre. Ñeñaro yami’, yirã yirãji mani”, yi tũoĩa rujijijarã ãna. ³ Ito bajiro ãna tũoĩa rujirocati ado bajiro yijijũ Jesús ãmo digarũre:

—Wũmũña. Yũ tũ eja rũgũña, yijijũ Jesús ãre.

⁴ Ito yicõri ito tũ ñarãre ado bajiro seniĩayijũ Jesús:

—¿No bajiro manire cũyijari Dios tujacãra rumũ mani yiroti? ¿Quenarise, ñeñarise ito yicõri cõrãre mani yisioroti, gaje mani yisiobeja, disejũa quenati? yijijũ Jesús ãnare.

Ito ã yija cãdire meje tũoyijarã ãna. ⁵ Ito bajiri ãmo digarũre ãna ti maibeja ticõri, ãnare junisini bũjatobiti tiyijũ Jesús. Ito yija ãmo digarũre ado bajiro busijijũ Jesús:

—Mũ ya ãmo ñu joya mũ, yijijũ Jesús ãre.

Ito ã yija tũocõri, ã ya ãmo ñu joyijũ ã. Ito yijare ã ya ãmo quenacoayijũ mũcana. ⁶ Ito yija fariseo gaye tũoĩarã budi

wayijarã Herodes ï ñarã rãca búsirona. “¿No bajiro Jesure sïarujati?” yi gãmeri búsijarã ïna.

Itajura tñimajũ masa jãjarã ïna ejare gaye

⁷ Ito yija bero Jesuama wacoayijũ ï rãca riasotirã rãca itajura tñimajũ. Galilea gãna masa jãjarã sũya wayijarã ïre. ⁸ “Tiyamani jaje ïoami Jesús”, masa ïna yija tũocõri, jãjarã masa Jesús tũ ejayijarã. ïna ñayijarã Judea gãna, Jerusalén gãna, Idumea gãna, Jordán sidũja gãna, Tiro gãna ito yicõri Sidón gãna. ïre tirona ejayijarã ïna. ⁹⁻¹⁰ Jãjarã cõrãre Jesús ï yisioja tũocõri, masa jeyaro ïre moaã ãmoyijarã ïna. Ito bajiri ï rãca riasotirãre ado bajiro rotiyijũ Jesús: “Cuma rũco yucãma mũa. Masa jãjarã yũre ïna gãni biaja, cumajũ sãjarocũ ya yũ”, yiyijũ Jesús ïnare.

¹¹ ïna ya usijũ rũmũ sãñarã Jesure ticõri ï riojo rijomu-nigãna ñini rũjũcõri awasãyijarã ïna:

—Mũti ña Dios Macũ, yiyijarã ïna Jesure.

¹² Ito bajiro ïna yija tũocõri: “Ito bajiro masare goti batobesa mũa”, yiyijũ Jesús ïna ya usijũ rũmũ sãñarãre.

Jũa gũbojeno apóstol mesare Jesús ï besere gaye

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Ito bero turiajũ maja wacõri, ï ãmorãre bese jiyijũ Jesús. Ito bajiri ï tũ ejayijarã ïna. ¹⁴ Jũa gũbojeno ñarãre riti jiyijũ ï. ï rãca ñaronare riti jiyijũ ï. Ado bajiro ïnare gotiyijũ Jesús: “Yũ ya oca goti ucurã ñarã yirãji mũa. Ito yicõri masare riaso ucurã ñarã yirãji mũa”, yiyijũ Jesús ïnare. ¹⁵ “Yũ masirise mũare ïsigũ ya yũ, rũmũa sãñanare rũmũare mũa bucõatoni”, yiyijũ Jesús ïnare. ¹⁶ ãna ñama jũa gũbojeno ñarã Jesús ï beseana: Simón wame cutigure gaje wame wõyijũ Jesús. Ito bajiri Simón Pedro wame cutiyijũ ï. ¹⁷ Gãjerã ñayijarã Santiago, ï ocabaji Juan, Zebedeo rĩa ñayijarã ïna. ïna jũarãre Boanerges wame yiyijũ Jesús. ïna ocana yijama, “Bũjo Rĩa”, yireoni ñayijũ.

¹⁸ Gãjerã ñayijarã: Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago, Alfeo macu ñayijũ ĩ Santiago, ito yicõri ñayijarã Tadeo, Simón celote gaye tuoĩagorũ cuni. ¹⁹ Ito yicõri gãji Judas Iscariote ñayijũ. Gãjerã Jesure ĩna ñiatoni gotiri masu ñayijũ ĩ. Itocõ ñayijarã ĩ oca goti ucujaro yirocu Jesús ĩ cũana.

Rũmúa uju rotirise boca ãmicõri yami Jesús, ĩna yire gaye

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ ĩnare bese tĩocõri, ĩ rãca riasotirã rãca wiju tũdi wayijũ Jesús. Mucana masa jãjarã minijuayijarã ĩna tu. Ito bajiri ba masia mano yiyijarã ĩna. ²¹ Ado bajiro yiyijarã masa Jesure: “Jesús queno tuoĩabeami ĩja. Mecuri masu ñami ĩja”, yiyijarã ĩna. Itire tuocõri Jesús ñarã ĩre jirã ejayijarã.

²² Judio masa rotirise riasori masa Jerusalén gãna ado bajiro yiyijarã ĩna cuni:

—Ĩ ya usiju Beelzebú rũmúa uju sãñagũ ñami ĩ. Ito bajiri Beelzebú ĩ masirisena rũmúa sãñanare rũmũare bucõami Jesús, yiyijarã ĩna.

²³ Ito ĩna yija tuocõri, ĩnare jiyijũ Jesús. Goti masiore ocana ĩnare gotirocu jiyijũ:

—Gãji ya usiju rũmú ĩ sãñaja, ¿no bajiro ĩmasiti ĩre budigoguĩjida? Budigobiquĩji ĩ, yiyijũ Jesús ĩnare.

²⁴ 'Co cuto gãna masa ĩna gãmeri jaja, yolari ñamenaji ĩna. ²⁵ Masa co wi gãna, sīgũre bajiro ĩna tuoĩabeja, yolari ñamenaji ĩna. ²⁶ Rũmúa uju Satanás wame cutigu ricati ĩ gotija, ito yicõri ĩmasiti ricati ĩ tuoĩaja ña masibiquĩji, yiyijũ Jesús ĩnare.

²⁷ 'Nimujua guamu ya wi sãjacõri ĩ ya gajeoni ĩmabiquĩji. Cajero ĩre siacõri, ito berojua ĩ ya gajeoni ĩmaroja, yiyijũ Jesús ĩnare.

²⁸ Gaje ado bajiro yiyijũ Jesús:

—Riti mũare gotia yũ. Masare ñeñaro ñna yirise, ñeñarise ñna bũsija cũni, ãcabojo masiami Dios. ²⁹ Ito bajibojarocati Espĩritu Santore masa ñna bũsituja, iti ñeñaro ñna yirise ãcabojobiquĩji Dios. Iti seti sũsabetoja ñnare, yiyijũ Jesũs.

³⁰ “ĩ ya Ʃsijũ rũmũ sãñagũ ñnami”, ñre ñna yijare, ito bajiro yiyijũ Jesũs.

Jesũs ñ ñarã ado bajiro bajiana, yire gaye

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Ito yija ejayijo Jesũs jaco, ñ ocabajirã rãca. Ejabojarãti macũjũ tujayijarã ñna. Macũjũ ñacõri Jesure ji ñucayijarã ñna. ³² Jesũs tũ ruji gãnirã ñre gotiyijarã, “Mũ jaco ejamo”, yirona:

—Mũ jaco, mũ ocabajirã cũni macũjũ ñnami ñna. Mũre ti ãmoama ñna, yiyijarã ñna.

³³ Ito ñna yija tũocõri, ado bajiro cũdiyijũ Jesũs:

—¿Ñimo ñnati yũ jaco? ¿Noa ñnati yũ ocabajirã? yiyijũ Jesũs ñ tũ rujirãre.

³⁴ Ñ tũ rujirãre ticõri ado bajiro gotiyijũ Jesũs ñnare:

—Mũati ñna yũ ocabajirã. Ito yicõri mũati ñna yũ jaco, yiyijũ Jesũs ñnare. ³⁵ No Dios rotirise cũdiguti ñ ñnami yũ ocabajĩ, yũ ocabajio, ito yicõri yũ jaco cũni, yiyijũ Jesũs ñnare.

4

Oteri masũ gaye Jesũs ñ goti masiore oca

(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Mũcana tũdi riasoyijũ Jesũs itajura tũnimajũ. Masa jãjarã ejayijarã ñna itojũ Jesũs tũjũre. Masa jãjarã ñnare cumajũ sãjacõri itojũ rujiyijũ Jesũs. Masama ñnarcõti tujayijarã jajujũ. ² Ito yija goti masiore ocana ñnare riasoyijũ Jesũs. Ñnare riasoguti ado bajiro gotiyijũ Jesũs:

³ —Tɔoya mɔa adire: Sīgũ weseca ã ya ote ajeri otegu wayijũ ã. ⁴ Wesecajũ ejacõri iti ajerire ã wẽjabateroca gaje ajeri majũ quedi queayijũ. Ito yija wadiyijarã minia. Wadicõri itire bacõyijarã ãna. ⁵ Gaje ajeri gũta wato quedi queayijũ. Queno sita mañijũ ito. Iti ajeri nocõ mejeti judibojayijũ, sita iti queno manijare. ⁶ Ñmacañi mɔja wadiguti itire asi sãacõyijũ. Ñe mari manicõri siniacoayijũ iti. ⁷ Gaje ajeri jota watojũ quedi queayijũ. Ito bajiri jota mari itire dũrea sãacõyijũ. Ito bajiri queno bucua masibisijũ iti. Ito yicõri queno rica mañijũ. ⁸ Gaje ajeriana sita quenaro quedi queayijũ. Ito yicõri judiyijũ iti. Queno wanuyijũ iti. Ito bajicõri queno rica cutiyijũ. Coria sarari treinta ñari ajeri rica cutiyijũ. Gaje sarari sesenta ñaricari, gaje sarari cien ñaricari rica cutiyijũ, yi gotiyijũ Jesús ãnare.

⁹ Ito yija ado bajiro yiyijũ Jesús ãnare:

—Itocõ ña. Gãmo goje cutirã mɔa ñaja, tɔoya, yiyijũ Jesús ãnare.

¿No yija goti masiore ocana masare riasoati mɔ? ãna yi seniãre gaye

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Ito bero Jesús sīgũti ã ñaroca ã tu ñarã ã rãca riasotirã rãca minijuacõri ado bajiro ãre seniãyijarã ãna: “¿No yireoni ñati? ‘Sīgũ oteri masũ ñayijũ’, mɔ yirise”, yiyijarã ãna ãre. ¹¹ Ito ãna yija tɔocõri, cudiyijũ Jesús:

—“Ado bajiro ãre tɔorũnrãre miojugũ yiguĩji Dios”, yi gãjerã ãna masibitire mɔajũna masiroca yami ã. Gãjerãma Diore tɔorũnumena goti masiore oca tɔobojarãti tɔo masimenaji ãna. ¹² ãna tibojaja bero timenare bajiro bajirã yirãji ãna. Ito yicõri ãna tɔobojaja cuni tɔomenare bajiro bajirã yirãji ãna. Ito bajiri tɔo masibiticõri Diore tɔorũnu sɔyamenaji ãna. Ito yicõri ñeñaro ãna yirise Diore ãna goti

rětobubeja ñeñaro ñna yirisere coebiquĩji Dios, yiyijũ Jesús ñnare.

Ado bajiro baja oteri masũ ye, yi Jesús ĩ goti quenore gaye

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ Mũcana tũdi busiyijũ Jesús ñnare:

—“Oteri masũ sĭgũ ado bajiro bajiyijũ”, yirocũ jĩjũ mũare yũ gotija, ħtuo masibeati mũa? Iti oca gotire mũa tuo masibeja, gaje yũ gotiroti cũni tuo masimena yirãji mũa, yiyijũ Jesús ñnare.

¹⁴ Gaje ado bajiro ñnare goti rětobuyijũ Jesús:

—Oteri masũ Dios oca goti ucuri masũ robo bajiro bajijũ ñnami. ¹⁵ Coriarã masa ñnama, ma gũdareco ote ajeri quediana robo bajirã. Dios oca tũorãji ñna tũorea. Ito bajibojarocati ñna tũoja bero rũmũ ejacõri ñna ãcabojaroca yigũ yiguĩji ñnare. Ñna ya usijũ ñna tũo ãmisãre ñna ãcabojaroca yigũ yiguĩji rũmũ. ¹⁶ Gãjerã masa ñnama, gũta wato ote ajeri quediana robo bajirã. Dios oca tũocõri wanũ quenaro boca ãmiyijarã ñna. ¹⁷ Ito bajibojarocati Dios oca queno quedi sãjabea ñnare, queno ñe mari manore bajiro. Ito bajiri ñnare oca ñaja, gãjerã ñna ti teja, nocõ mejeti Dios oca ñna tũobojare ãcabojarãji ñna. ¹⁸ Gãjerã masa ñnama jota wato ote ajeri quediana robo bajirã. Dios oca tũorãji ñna tũorea. ¹⁹ Itire tũocõri ruje tũoĩarã yirãji ñna. Adi sita gaye, adi macãrucãro gaye ruje gajeoni tũoĩarãji ñna. Ito bajicõri gajeoni jai busaro ãmorã yirãji ñna. Gajeonijũare bũto tũoĩacõri Dios ocare ãcabojarã yirãji ñna. ²⁰ Gãjerãma Dios oca tũocõri, queno tũo sũyarãji ñna. Ñna ñnama sita quenarijũ quediana robo bajirã. Rica jairo rica cõtiricũ robo bajiro bajirã ñnama ñna. Corocõ meje ñnarãji ñna. Coriarã Dios oca tũocõri Dios ĩ ãmorise jabetoti yirãji. Gãjerã Dios ĩ ãmorise jai busaro yirãji. Gãjerã Dios ĩ ãmorise bũto tũoĩarãji ñna. Ito bajiri queno

ĩre moa ĩsirã yirãji ĩna. ĩnaõna ñarãji jairo rica cutiricũ robo bajiro bajirã, yiyijũ Jesũs ĩ rãca riasotirãre.

Ado bajiro bajia sãabusuoraga, yi Jesũs ĩ riasore gaye
(Lc 8.16-18)

²¹ Mũcana gaje oca goti remoyijũ Jesũs ĩnare:

—Mujura jãĩ mani sãasuaja, sotũ rocajũ sãasuamenaji mani. Ito yicõri canira casabo rocajũare mujura jãĩ sãasuamenaji mani. Mujura jãĩ mani sãasuaja ũmacũjũ sãasuarã yirãji mani, jeyaro iti busutoni. ²² Yeyo cũre ñabojaroti, co rũmũ goaro yiroja. ĩna yeyo gotibojarise cũni yoari yeyomenaji ĩna. Co rũmũ masa tuo buja jedirã yirãji ĩna. ²³ Queno tuoƵa mua gãmo goje cutirãma, yiyijũ Jesũs.

²⁴ Mũcana tũdi goti quenoyijũ Jesũs ĩnare:

—No ĩre tuorũnũgũre jai busaro tuo masire gaye jidicãgũ yiguĩji Dios. Ito bajiri jai busaro masigũ yiguĩji ĩ. No ĩre tuorũnũbicure jabetacã ĩ tuoĩabojarisere ěmacõgũ yiguĩji Dios ĩre. Ito bajiri ñe tuoĩare mano tujagũ yiguĩji ĩ. ²⁵ Tuo masigũ buto busa tuo masigũ yiguĩji. Tuo masibicũama ãcabojagũ yiguĩji ĩ tuobojare, yiyijũ Jesũs ĩnare.

Ado bajiro bajia ote gaye, yi Jesũs ĩ riasore gaye

²⁶ Mũcana gaje goti masiore ocana masare riasoyijũ Jesũs:

—“Ĩre tuorũnũrãre ĩ rotirojũ miojugũ yiguĩji Dios”, yire oca ado bajiro bajia iti. Oteri masũ ote ajeri ĩ oteado bajiroti bajia iti. Tũote mua. ²⁷ Co ñami ruyabeto canigũ yiguĩji oteri masũ. Ito yicõri co ũmua ruyabeto yujiguĩji ĩ. Ito yicõri ote ajeri judiroja. Judicõri bucuaroja. Iti bucuu mũjarisere, ¿no bajiro bucuati iti? yi masibiquĩji oteri masũ. ²⁸ Sitareti judiroja iti ajeri. Cajero judiroja rujagũ, jaibitiguacã. Ito bero bucuu mũjacõri jũ cutiroja. Ito bajicõri rica cutiroja. ²⁹ Iti ote botija ticõri, “Ãmirũja yũ”,

yi tuoĩacõri itire ãmigũ wacu yiguĩji ĩ. Īre tuorũnurãre Dios ĩ miojuja ito bajiroti bajaia. “Yũre queno tuorũnuma ĩna”, yi tuoĩacõri ĩre tuorũnurãre miojugũ yiguĩji Dios, yiyijũ Jesũs ĩnare.

Ado bajiro bajaia mostaza ajeri, yi Jesũs ĩ riasore gaye

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Mũcana ado bajiro gotiyijũ Jesũs:

—¿No bajiro bajiatu, “Īre tuorũnurãre miojugũ yiguĩji Dios”, yire oca? ¿Ñe gaje ocana itire cõĩarãjida mani? ³¹ Mostaza ajeri sitajũ oteado bajiro bajaia, “Īre tuorũnurãre miojugũ yiguĩji Dios”, yire oca. Rica jeyaro ajeri ruja busarise ña mostaza ajeri. ³² Ito bajibojarocati ĩti aje judi bucuacõri gaje ote gaye rẽto busaro ũmaricu ña. Rujuuri yoarise ña itigure. Ito bajicõri jesarãji minia ũmacañi ĩ asirise rudirã, yiyijũ Jesũs ĩnare.

Goti masiore ocana Jesũs ĩ riasore gaye

(Mt 13.34-35)

³³ Masare Dios oca riasogu, goti masiore ocana riasoyijũ Jesũs. “Queno tuo masibeamã”, yi masicõri itocõ goti tarojoyijũ Jesũs ĩnare. ³⁴ Goti masiore ocana riti masare riasoyijũ Jesũs. Ī sũgũti ĩ rãca riasotirã rãca ñagũ, goti masiore oca gaye queno goti rõtobuyijũ Jesũs ĩnare.

Minore, jacũrisere cuni Jesũs ĩ rõtore gaye

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ ĩti rumuti rãiocũro ñaroca ado bajiro yiyijũ Jesũs:

—Sidũja jẽa wato mani, yiyijũ Jesũs ĩ rãca riasotirãre.

³⁶ Ito ĩ yija tuocõri: “Wajũ”, masare yicõri, Jesũs ĩ sãñari cumajũ eja sãjayijarã ĩna. Ito bajiri itiganati Jesure ãmi wayijarã ĩna. Gaje cumari gãna cuni ĩnare baba cuti wayijarã. ³⁷ Ito ĩna jẽa waroca mino bũto wẽayijũ. Jacũrise cuni bũto jacũ sãjayijũ cumajũ. Ito bajiri ide dajacoayijũ cuma ĩja. ³⁸ Ito bajibojarocati Jesũs ĩ ya rijoga jeoadona

cani sãñayijũ, cuma usi tutuju. Ito bajiro ï canija ticõri, ïre yujioyijarã ï rãca riasotirã:

—Tũoya guare Riasogu mũ. Rujarã ya mani. ¿Guare mai codebeati mũ? yiyijarã ïna Jesure.

³⁹ Ito ïna yija tuocõri, yujijũ Jesús ïja. Yujicõri ado bajiro yiyijũ ï:

—Wẽabesa, yiyijũ Jesús minore. Jacũ jidicãña, yiyijũ Jesús ide jacũrisere.

Ito ï yirocati mino rẽtacoayijũ ïja. Ide cuni jacũbiticoayijũ ïja. Quenaro tũjacoayijũ ïja. ⁴⁰ Ito bajirocati:

—¿No yirã güiati mũa? Güibesa. ¿Yure tuorũnubeati mũa? ¿Yũ masirisere tuõĩabeati mũa? yiyijũ Jesús ï rãca riasotirãre.

⁴¹ Ito bajiro ï yibojarocati buto tuo ucayijarã ïna:

—¿Ñimũ ñati ãniama? Minore rẽta rotiami. Mino cuni, ide cuni ïre tuo, yiyijarã Jesús rãca riasotirã.

5

Gerasa gagũ rũmũ sãñagũ oca

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Jesús ïre sũyarã rãca sidũja Gerasa sitajũ jẽa ejayijarã ïna. ² Jesús eja ï maja waroca ïre bocayijũ gãji. ï ya usijũ rũmũ sãja ecorũ ñayijũ. Masa yujeadojũ ñacõri Jesús tũ ejayijũ ï. ³ Masa godana ïna yujeadojũ ñayijũ ï ñaro. ïre sia sẽobisijarã gãjerã come mana. ⁴ ï ya gũbo tĩgã ï ya ãmore cuni siabojayijarã ïna. ïre ïna siabojarocati coji meje tunu ruacõsotiyijũ ï. ïre tua yi masibisijarã masa. ⁵ Õmũa, ñami cuni wa ucuyijũ ï. Tũria joejũ cuni, masa yujeadojũ cuni wa ucuyijũ ï. ï wa ucurojũ buto awasã ucuyijũ ï. Ito yigũ gũtana yijeyijũ ïmasiti. ⁶ Ito ï bajiroca Jesure ti ñucacõri õmaquedi wayijũ ï Jesús tũjũ. Jesús tũ ejacõri ï riojo rijomunigãna ñini rũjũyijũ ï, ïre rãcubũogu. ⁷⁻⁸ ï ejaja ticõri, ado bajiro yiyijũ Jesús:

—Тuoya rŭmú mu. Ānire ĩ ya usiju ñagũ budiya mu, yiyiju Jesús rŭmúre.

Ito ĩ yijare:

—Jesús, Dios Macu ña muáma. ¿Yure no bajiro yigu yigujada mu? Dios yure tiro riojo busia yu. Yure juniro yibesa mu, yi josayiju ĩ Jesure.

⁹ Ito ĩ yiroca ado bajiro yiyiju Jesús ĩre:

—¿Ñe wame cutiati mu? yiyiju Jesús.

Ito ĩ yija:

—Jājarā wame cutia yu, jājarā rŭmúa gua ñajare.

¹⁰ “Adi sita sōjua wasa”, guare yibesa mu, yi josayiju rŭmú Jesure. ¹¹ Ito bajiroca turiaju jājarā ba rŭgō ucuy-ijarā ecana yesea. ¹² Īnare ticōri ado bajiro yiyijarā rŭmúa Jesure:

—“Ecana yesea ĩna ya usiju sājaña mu”, guare yiya mu, yi josayijarā ĩna Jesure, yeseare sāja āmorā.

¹³ Ito ĩna yija ticōri: “Itoju wasa mu”, yiyiju Jesús ĩnare. Ito ĩ yija āmugũre sãñabojana rŭmúa budicoayijarā ĩja, yesea ya usiju sāja āmorā. Ecana yesea dos milcō ñayijarā ĩna. Ito ĩna ya usiju rŭmúa sāja ecocōri buto ũmaquedi wayijarā yesea. Gũtagāri joeju muja wacōri quedi sāja wayijarā rujaraju. Ito bajiri ĩna ñarocōti ruja jedicoayijarā ĩna.

¹⁴ Ito bajiri yeseare codebojarā ũmaquedi wacoayijarā ĩna. Iti bajirisere gotiyijarā ĩna gājerāre. Jaja cuto cuni, jaibiti cuto cuni masare itire gotiyijarā ĩna. Ito bajiri, “¿Ñe rētati?” yirona tirā wayijarā masa. ¹⁵ Jesús tu ejaçōri, rŭmúa sāja ecobojarure tiyijarā ĩna. “Jājarā rŭmúa sãñarũ ñabojaguti, ĩ ya usiju rŭmúa budigorũ ñami ĩja”, yi ti masiyijarā masa. Jesús tu rujigu yutabuju ĩ sãnarocaju tiyijarā ĩna. Rŭmúa ĩna sãñaja tuo masigũ meje ñayiju maji. Quenari usi, usi cutigu ĩ tuoĩarise queno tuo masigũ ñayiju ĩja. Ito ĩ bajija ticōri, buto güiyijarā masa. ¹⁶ Ito bajiro iti rētaja ticōri, rŭmúa budigorũ ĩ bajirise, ecana

yesea ñna bajirise cuni gãjerãre gotiyijarã ito gãna. ¹⁷ Ito bajiri Jesure güicõri ñna cõtore ñ budigotoni ñre josayijarã ñna.

¹⁸ Ito Jesús cumajũ ñ sãñaroca rũmúa budigorũ ado bajiro yiyijũ ñre: “Mũ rãca wa ãmoa yũ cuni”, yi josayijũ ñ Jesure, ñ rãca warocũ. ¹⁹ Ito bajiro ñ yibojarocati ado bajiro yiyijũ Jesús ñre:

—Yũ rãca wabesa. Mũ ya wijũ tũdi wasa. “Yũre ti maicõri, yũre queno yimi Dios”, yi gotiba mũ ñarãre, yiyijũ Jesús ñ ya usijũ rũmúa budigorũre.

²⁰ Ito Jesús ñ yiroca rũmúa budigorũ tudicoayijũ. Jũa dũjamocõ cõtorigũ goti ucuyijũ ñ. Rũmúa ñ ya usijũ sãñanare Jesús ñ bucõare gaye goti ucuyijũ ñ. Ito bajiri iti bajirisere tuocõri uca jedicoayijarã masa.

Jairo macore Jesús ñ yisioire gaye
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹ Ito yija bero Jesús tũdi jẽa wayijũ cuma jajocana. Itajura tunima Jesús ñ rũgõroju jãjarã masa minijuayijarã ñ tu. ²² Ito bajirocati minijuara wi uju ejayijũ Jesús tu. Jairo wame cõtuyijũ ñ. Jesure ticõri ñ riojo rijomunigãna ñini rũjũyijũ Jairo. ²³ Ito bajiro rujicõri ado bajiro Jesure josayijũ ñ:

—Yũ maco cõgõ yamo. Iso catire ãmoa yũ. Ito bajiri isore moãagũ waya mũ, yiyijũ ñ Jesure.

²⁴ Ito bajiro Jairo ñ yija tuocõri, ñ rãca wayijũ Jesús. Jãjarã masa ñre sũya wacõri bidiro ñayijarã ñna. ²⁵ ñna wato romio ñayijo. Iso ñayijo romia ñarise cõgõ. Jũa gũbojeno rodori tũjayijũ iso cõroca riti. ²⁶ Jãjarã uco masa uco yibojayijarã isore. Uco waja niyeru iso rucorise ñsi jeocõyijo uco masare. ñna uco yibojarocati bũto bũsa cõ wayijo iso ñja. ²⁷ Gãjerãre Jesús ñ yisioire gaye tuo bũjayijo iso. Ito bajiri jãjarã masa rãca ñayijo iso Jesús jũdojũ. ²⁸ “Jesús ya yutabujure yũ moãajama catigoja yũ”, yi tuoñayijo

isomasijũama. Ito bajiri ĩ ya yutabujure moaĩayijo iso. ²⁹ ĩ ya yutabujure iso moaĩarocati rí tadicoayijũ isore ĩja. Iso rujũ ñarise iti rĕtaja tuoĩa masiyijo. ³⁰ Jesure iso moaĩaja bero, “Yũ masirisena yisicoajũ isore”, yi tuoĩayijũ Jesús. Ito bajiri jũda ticõri ado bajiro masare seniĩayijũ ĩ:

—¿Ñimo yũ ya yutabujure moaĩari? yiyijũ Jesús ĩnare.

³¹ Ito ĩ yija ĩ rãca riasotirã ado bajiro yiyijarã:

—Mũ tũju jãjarã ñama mũre moaĩarã. ¿No yigu seniĩati mũ? “Ñimo yũ ya yutabujure moaĩari”, ¿yi seniĩati mũ? yiyijarã ĩna Jesure.

³² Ito ĩna yibojarocati ĩre moaĩagõre ti ãmayijũ Jesús.

³³ “Yũ ña ĩre moaĩagoro”, yiroco buto nũũoyijũ iso Jesure gũigo. Gũibojagoti rijomunigãna ñini rũjũyijũ iso Jesús riojo. Ito bajicõri ñajediro bajirisere gotiyijũ iso Jesure.

³⁴ Iso ito yija tuoõri, ado bajiro yiyijũ Jesús:

—Maco, tuoja mũ. Yũre mũ tuorũnũjare mũre yisiobũ yũ. “Jesure yũ moaĩajama catigo yigoja yũ”, mũ yi tuoĩajare mũre yisiobũ yũ. Ito bajiri mũre rí tadicoajũ. Wanũ quenagõ, cati quenagõ wasa mũ, yiyijũ Jesús isore.

³⁵ Ito bajiro isore ĩ yirocati minijuara wi ẽju Jairo wame cutigũ ya wi gãna ejayijarã. Ado bajiro Jairore gotiyijarã ĩna:

—Mũ maco godacoamo. “Yũ macore yisiogũ waya”, yi josabesa Riasori masũre ĩja, yiyijarã ĩna Jairore.

³⁶ Ito ĩna yibojarocati:

—Gũibesa. Itoti yũ masirisere tuoĩaña, yiyijũ Jesús ĩre.

³⁷ Gãjerãre sũya rotibisijũ Jesús. Pedro, Santiago, Juan cũni Santiago ocabaji, ĩna ũdiarãreti sũya rotiyijũ Jesús.

³⁸ Minijuara wi ẽju, ya wi tũ ejacõri, buto ĩna otija tuoijũ Jesús. ³⁹ Ito bajiri wi sãjacõri ado bajiro yiyijũ ĩ:

—¿No yirã otiati mũa? Macoacã cõgõ meje yamo iso. Canigõ yamo, yiyijũ Jesús otirãre.

⁴⁰ “Ûsi jedicoañi iso”, yi masicõri Jesure ajayijarã ñna. Ito bajiro ñna yija ticõri, budi rotiyijũ Jesús ñnare. Ito yicõri macoacã ya sõa sãjayijũ Jesús. Iso jacusabatia rãca, ñre sũyarã udiarã rãca sãjayijũ Jesús. Ñna rãca sãjacõri macoacãre busiyijũ Jesús. ⁴¹ Iso ya ãmore ñna tũa wũmũocõri ado bajiro yiyijũ Jesús:

—Talita cumi, yiyijũ Jesús isore. Masa oca yireoni bajiro: “ ‘Macoacã, wũmũña’, mure yibũ yũ”, yireoni ñna iti.

⁴² Ito ñ yirocati wũmũ wayijo iso. Jua gũbojeno roboricõ tũjago ñayijo iso. Tũdi iso catija ticõri, bũto ucayijarã masa. ⁴³ Ito bajiri ado bajiro ñnare rotiyijũ ñ: “Gãjerãre iti bajirisere gotibesa. Isore ecaya mũa”, yi rotiyijũ Jesús ñnare.

6

Nazaretjũ Jesús ñ ware gaye

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Iti cutore budi wayijũ Jesús. Budi wacõri ñ ya cuto ñasarijũ ejayijũ Nazaret wame cutirojũ. Ñ rãca riasotirã cũni wayijarã ñ rãca. ² Ito bajiri tujacãra rũmũ ñaroca masare riasosũoyijũ Jesús minijuara wijũ. Ñre tũocõri, “Bũto masigũ ñnami ñ”, yirona ucayijarã ñna. Ito bajiri ado bajiro yiyijarã masa Jesure tũocõri:

—¿No bajicõri bũto tuo masiati ãni? ¿Ñimũ ñre riasoyijari? ¿No bajicõri ñ bũto tuo masirise ñnati ñre? Ñmasiti guijoro bajiami. Cõrãre ñ moãfarocati ñnarise rãtacoajũ, yiyijarã ñna Jesús ya cuto gãna. ³ Gaje ado bajiro yiyijarã ñna: Ñti ñnami adoju yucũ yijeri masũ. María macũ ñnami ñ. Ito yicõri Santiago, José, Judas, Simón mesa rĩjorũ ñnami ñ. Ñ ocabajirã romia cũni ado gãna ñna ñna, yiyijarã Jesús ya cuto gãna.

Ito bajiro ñna yija tɔocõri, Jesure boca ãmibisijarã ñna.
⁴ Ito ñna yibojarocati ñnare busiyijũ Jesús:

—Diore goti ñsiri masure rũcubũorã yirãji masa jeyaro. Ito bajibojarocati ñ ya cuto gãna, ñ ñnarã, ñ ya wi gãna cuni rũcubũomenaji ñna. Ñ ñnarã ñre tũomenaji ñna, yiyijũ Jesús.

⁵ Ito bajiri Jesure ñna tũobejare tiyamani yi ñoado mañijũ Jesús. Ito bajibojarocati coriarãre ãmo moa jeocõri ñna ñnarise rẽtoyijũ Jesús, jãjarãre meje. ⁶ Ñ ñnarã ñre ñna tũorũnũbeja ticõri, “Ayu, ¿no yirã tũorũnũbeati ñna?” yi tũoĩayijũ Jesús. Ito yija gaje cutorijũ wayijũ Jesús masare riaso ucugũ wasũ.

*Dios oca ñna goti ucutoni ñ rãca riasotirãre Jesús ñ cõare gaye
 (Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)*

⁷ Ñ rãca riasotirãre ji wayijũ Jesús. Jũa gũbojeno ñmũa ñayijarã ñna. Gãjerãre riasojaro yirocũ, ñnare cõayijũ Jesús. Co cuto ruyabeto jũarã riti cõayijũ Jesús ñnare. Ito yicõri ñ masirise jidicãyijũ Jesús ñnare, “Rũmũare bucõama mũa cuni”, yirocũ. ⁸ Ito yicõri ñ rãca riasotirãre ado bajiro rotiyijũ Jesús: “Mũa goti ucurã waja mũa ya gajeoni ãmi wa yibesa. Najuro, tura baju, niyerure cuni ãmi wa yibesa. Tueragũ riti ãmi wasa, mũa bogaja itigũna tue waja. ⁹ Gũboco sãñacõri, yutabuju co bujuti sãña wasa. Mũa sãñarise riti ãmi wasa”, yi rotiyijũ Jesús ñnare. ¹⁰ Gaje ado bajiro ñnare rotiyijũ Jesús:

—Cutori mũa goti ucurã waja, mũa ejari wi co witi ñacõama. Gaje wi, gaje wi wabeja. Gaje cutojũ warã riti warã yirãji mũa. ¹¹ Gaje cutori mũa waja, masa mũare cudibeja, Dios oca ñna tũo ãmobeja, itocõti ñnare jidicãma. Ñnare jidicãcõri ado bajiro yiba. Mũa ya gũbojũ sita wãrisere ja bateba ñna ñarijũre warã. Ito bajiro mũa yija ticõri: “Bũjato ya mani ñnare. Queno yibea mani ñnare”, yi tũoĩarã yirãji ñna, yiyijũ Jesús ñ rãca riasotirãre.

¹² Jesús ï gotirere tuocõri masare gotirona wayijarã ïna: “Ñeñaro mua yirise jidicãcõri Diore tuorũnuña”, yiyijarã ïna masare. ¹³ Masare ïna ya usijũ rũmũa sãñanare, rũmũare bucõayijarã ïna. Ñarise cõrã jãjarãre úye jio guyijarã ïna. Ito bajiro yicõri ïna ñarisere rêtoyijarã ïna.

*Juan idé guri masũ ï godare gaye
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)*

¹⁴ Masa jeyaro busiyijarã Jesús ï masiro robo ï yire gaye. Masa ïna busire tuocõri iti cuto gagũ ujũ Herodes cuni, masiyijũ Jesús ï masiro robo ï yire gaye. Itire oca tuocõri ado bajiro busiyijũ Herodes:

—Juan masare idé guri masũ ñaguĩji mũcana, yiyijũ ï. Mũcana tujacõri ï masiro robo ï yirisere yiguĩji, yiyijũ Herodes.

¹⁵ Gãjerãma ado bajiro yiyijarã:

—Diore goti ïsiri masũ Elías ñayoru ñaguĩji mũcana, yiyijarã ïna.

Ito ïna yibojarocati gãjerã ado bajiro yiyijarã mũcana:

—Diore goti ïsiri masũ jane mejeju ñayoru ñaguĩji gajea, yiyijarã ïna.

¹⁶ Ito bajiro masa ïna busija tuocõri, ado bajiro cudiyijũ Herodes:

—Juan ñaguĩji gajea. “Iti rũmũju ï ya rijoga jatateña ïre”, yicũ yũ. Iti rũmũ yũ sĩa rotija bero mũcana tũdi tujacõaguĩji gajea, yiyijũ Herodes.

¹⁷⁻¹⁸ Juan ï sĩa ecoroto riojua, ado bajiro Herodesre busi tudiyijũ ï:

—Mũ ocabaji Felipe manojore rucobesa mũ. Ito bajiro yibitirũja mũ, yiyijũ Juan Herodesre.

Felipe manajo ñabojaro Herodías wame cutiyijo iso. Herodes bũto amoyijũ isore. Ito bajiri Juan ito bajiro ï yija tuocõri, ïre ñia rotiyijũ Herodes ï ya surarare, ïre ïna tubiatoni.

¹⁹ Ito bajiro Juan ï busija tucõri, Herodías buto tuo tudiyijo ïre. Ìre sã amobojayijo iso. No bajiro ïre sã masia mañijũ isore. ²⁰ Quenarise riti tuoïagũ ñayijũ Juan. Ito yicõri queno usi cutigũ ñayijũ ï, Dios ï tija. Itire ticõri Juanre queno rucubuooyijũ Herodes. Ito bajiri Juanre camotayijũ ï, Herodías sãame yirocũ. Juan ï busirisere tuo oca jaibogaguti ïre buto tuo wanuyijũ Herodes. ²¹ Co rũmũ ï ñara rodo gãni biajare basa meni rotiyijũ Herodes. Ì ya moari masa ujarã rãca, ito yicõri surara ujarã rãca, Galilea ñari masa rãca cuni ñna rãca basa meniyijũ Herodes. Ìna basa wijari rũmũ Juanre sãaroco tuoïacõyijo Herodías. ²² Iso maco ñnare basa ïoyijo ñna wanutoni. “Quenoguti yure basa ïoamo iso”, yi tuoïayijũ Herodes. Ito bajiri ado bajiro yiyijũ isore:

—¿Ñe mure ïsigũti yũ mũ basare waja? Mũ amorse yure seniña.

²³ Mũ senija yũ gajeoni rucorise gudarecona mure ïsicũja yũ. Adĩ cuto gagũ uju ñacõri, mũ senija gudarecona ïsicũja yũ. Bugũ meje ya yũ adire. Ri ya yũ, yiyijũ Herodes Herodías macore. ²⁴ Ito ï yija tucõri, iso jacore seniïagõ wayijo iso:

—¿Ñe gajeoni ïre senigõti yũ, cana? yiyijo iso.

Ito yija:

—“Juan masare idé guri masũ ya rijogare amoa yũ”, yiba Herodesre, yiyijo Herodías iso macore.

²⁵ Ito bajiro jaco gotija tucõri, usirio wayijo iso uju Herodes tũju. Ìre ado bajiro gotiyijo iso:

—Adocãtati Juan ya rijoga amoa yũ. Somotẽrona jeocõri yure ïsiña, yiyijo iso ïre.

²⁶ Ito yija Herodes buto bojori bujayijũ itire tucõri. Juanre sã amobitibojayijũ ï. Ito yicõri isore maño amobisijũ ï. Masa ñna tiro riojo, “Mũ amoreteti mure ïsicũja”, ï yicãre ñajare, iso seniro bajiroti ïsiyijũ ï isore. ²⁷ Ito bajiri

Juanre s̄ia āmobitibojaguti, ejori oca ĩ ya moari masure Juanre rijoga jata rotiyijũ Herodes. Ito bajiro ĩ rotija t̄ocõri, tubiara wi wayijũ Juan ya rijoga jatagũ wacũ. ²⁸ Ito ejacõri Juan ya rijoga jata, somotẽroju jeocõri āmi wayijũ ĩ. Āmi wacõri basari masore ĩsiyijũ ĩ. Isoju ĩja iso jacore ĩsiyijo.

²⁹ Juanre s̄iare gaye t̄ocõri, ĩ r̄aca riasotiana ĩ ya rujure āmirã ejayijarã. Ito yicõri ĩre yujeyijarã ĩna ĩja.

Cinco mil ñarãre Jesús ĩ ecare gaye

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Mũcana tũdi ejacõri Jesús r̄aca minijuayijarã ĩ oca goti ucureã ejana. Ito bajiri ĩna riaso ucure gotiyijarã ĩna Jesure. ĩna tiado bajiroti ñarocõti goti jeoyijarã ĩna Jesure.

³¹ J̄ajarã masa warãtibe, tũdi warãtibe, yi ñayijarã masa. Ito bajiri Jesús ĩre s̄uyarã cuni ba āmobjayijarã. Dijũ barajau mañijũ ĩnare. Ado bajiro yiyijũ Jesús ĩ cũanare:

—Ita, wato. Ō, masa ĩna manojũ tujacãto mani, yiyijũ Jesús ĩnare. ³² Ito yija jajocana wayijũ Jesús masa manojũ. ĩ cũana cuni wayijarã ĩ r̄aca. ³³ Masa j̄ajarã tiyijarã ĩna waja. Jesús, ĩ cũanare cuni ti masiyijarã masa. Ito bajiri ĩna wagoja ticõri, boejũ ũmaquedi wayijarã masa. Jesús ĩ cũana r̄aca ĩna ejaroto riojuajũ ejayijarã masa, buto wacõri. ³⁴ Cumana ejacõri maja wacuti j̄ajarã masare ti bujayijũ Jesús. Oveja codegũ mano bajiro bajiyijarã masa ĩ tija. Ito bajiri ĩnare ti maiyijũ ĩ. Ito bajiri masare ti maicõri ĩnare riasosũoyijũ Jesús. ³⁵ Ñamicajũ ñaroca Jesure busirona ĩ tũ ejayijarã ĩ r̄aca riasotirã. Ado bajiro yiyijarã ĩna:

—Ñamicajũ ñacoajũ ĩja. Queno masa mama adore. ³⁶ Ito bajiri masa ĩna cutoju tũdi wajaro. Ōju ĩna ñaroju bare gãme barã wajaro. Bare ma ado. Ito ñaroja, naju gãme barajũ, yiyijarã ĩna Jesure.

³⁷ Ito yija ado bajiro yiyijũ Jesús ñnare:

—Masare ecaya mũa, yiyijũ ã.

Ito yija ãja, ã rãca riasotirã ado bajiro ãre seniãayijarã ãna:

—¿Gũa bare gãmerã warãjida, jairo waja rũcurisere?

Masa jaijare najuro waja tãjabea, yiyijarã ãna Jesure.

³⁸ ãna ito yija tũocõri, ado bajiro ñnare seniãayijũ Jesús:

—¿Nocõ naju rũcoati mũa? Titẽña maji, yiyijũ Jesús ã rãca riasotirãre.

Itire ticõri ãre gotiyijarã:

—Co ðujamocõ ña iti naju. Ito yicõri wai cũi jũarã ñama, yiyijarã Jesure.

³⁹ Ito yija ado bajiro masare yiyijũ Jesús: “Rujaria buri

ruji wasa ta quenarise joeju”, yiyijũ Jesús masare. ⁴⁰ Ito

bajiro ã yija tũocõri, rujaria buri ruji wayijarã masa. Co

bure ñayijarã cincuenta ñarã, gãjerã cien ñarã rujisosa

wayijarã masa. ⁴¹ Ito yija naju co ðujamocõ ñarisere, wai

jũarãre cũi ãmi rũcoyijũ Jesús ã ya ãmona. Iti rũcocõri

macãrũcũrojũ ti mũoyijũ ã: “Queno ya Cũa mũ”, yiyijũ

Jesús Diore. Ito yicõri najuro wẽ jea batoyijũ ãja. Ito

yicõri ã rãca riasotirãre ãsiyijũ Jesús. “Masare batoya”,

yirocũ ãsiyijũ Jesús. Wai jũarãre batoyijũ Jesús masa

ñarocõti ãna batoni. ⁴² Ito bajiri masa jeyaro bayijarã. Yaji

quenaro ñayijarã masa ãja iti bacõri. ⁴³ ãna yaji rẽtarisere

jũa gũbojeno jiburijũ miosã ðajoyijarã ãna ba ruarisere.

⁴⁴ Jãjarã ñayijarã masa, najuro waire cũi barã. Cinco

milcõ ñayijarã ãna mũmũa.

Ide joe Jesús ã ware gaye

(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

⁴⁵ Ito yija ã rãca riasotirãre ado bajiro yiyijũ Jesús:

—Cũa sãjacõri sidũja jẽa wasa. Itojũ Betsaidajũ yũre

yuba, yiyijũ Jesús ñnare. ãna jẽa waroca masare ware goti

ñayijũ Jesús. ⁴⁶ ñnare ware goticõri turiajũ maja wayijũ

Jesús, Diore bũsirocũ. ⁴⁷ Rãiocũro itajura gũðarecoti

tujayijũ cuma maji. Ito bajiri Jesuama itajura tunima rŭgõcõri ti ñucayijũ ñnare. ⁴⁸ Jesús ï tija bũto weabojayijarã ñna. Mino bũto iti wẽa tuojarẽ josari wea wabojayijarã ñna. Ito bajiri busucũro ide joena wacõri ñna tũ eja wayijũ Jesús. Ito bajibojarocati ñnare rẽta wacũ bajiro eja wayijũ ï. ⁴⁹⁻⁵⁰ Ide joe ï waja ticõri, bũto awasãyijarã ñna ucarã. “Masũ wũjo ñnaguĩji”, yi tuoñayijarã ñna. Ñna ucaja ticõri, ado bajiro yijijũ Jesús:

—Oca s̃oña m̃ua. Gũibesa m̃ua. Yũti ña, yiyijũ Jesús ñnare.

⁵¹ Itocõti ñna rãca cumajũ sãja ejacoayijũ Jesús ñja. Ñ sãjarocati mino rẽtacoayijũ. Ito bajiri bũto ti ucayijarã ñna itire. ⁵² Bare jabetacãna jãjarã masare Jesús ï ecaja tibojarãti, “Dioti ñami ï”, yi masibisijarã ñna maji. “Tiyamani ño masigũ ñami Jesús”, yi ãmobisijarã ñna. Queno tuo masibisijarã maji.

Genesaret sita gãnare Jesús ï yisioire gaye

(Mt 14.34-36)

⁵³ Itajura jẽacõri Genesaret wame cutiri sitajũ ejayijarã ñna. Itojũ cumare sia cũyijarã ñna. ⁵⁴ Cuma ñna sia majaroca Jesure ti masiyijarã masa itijũ gãna. ⁵⁵ Jesure ticõri usirio wayijarã gãjerãre gotirona. Ito yija cõrãre ñna ya camana ãmi wayijarã Jesús tujũa. ⁵⁶ No ï waro bajiroti jaibiti cuto, jaja cutojũ, wi manojũ, majũ cuni cõrãre cũ yuyijarã ñna, Jesús ï yisiotoni. Ñ ya yutabuju gaja moaña ãmorã, ñre josayijarã ñna. Jesús ya yutabuju gaja moañanare riti ñna ñnarise cutirise rẽtacoayijũ ñja.

7

Ñẽñaro tuoñacõri ñẽñarise yama masa, yi Jesús ï riasore gaye

(Mt 15.1-20)

¹ Ito yija fariseo gaye tʉoĩarã, judio masa rotirise riasori masa rãca Jesús tʉ eja rŭgũyijarã ãna. Jerusaléna wadiana ñayijarã ãna. ² Jesús tʉ ejacõri ã rãca riasotirã coriarã ãmo coemenati ãna baja tiyijarã ãna. Ito bajiri bʉcʉrã ãna rotiado bajiro ãna yibeja ticõri, ãnare bʉsituyijarã ãna. ³ Judio masa ñajediro, fariseo gaye tʉoĩarã cʉni bʉcʉrã ocare queno tʉo sʉyayijarã ãna. Bʉcʉrã ãna rotiado bajiroti ruje ãmo coesotiyijarã ãna baroto riojua. ⁴ Bare waja yiadojʉ bare gãme tʉdi ejacõri bʉcʉrã ãna rotirise ãna cʉdiroto riojua babisijarã ãna. Bʉcʉrã ãna rotiado bajiroti idira coa, ide gõnaradu, ito yicõri come sotʉ cʉni coecõyijarã ãna. Bʉcʉrã rotirise cʉdirona ãna ya caniado cʉni queno coecõyijarã fariseo gaye tʉoĩarã, judio masa rotirise riasori masa cʉni. ⁵ Ito bajiri Jesús rãca riasotirã ãna ãmo coemenati baja ticõri, ado bajiro ãre seniãayijarã ãna:

—¿No yija mu rãca riasotirã bʉcʉrã oca tʉorũnubeati? yiyijarã ãna. Tite. Coji rʉyabeto ãmo coemenati bama ãna, yiyijarã fariseo gaye tʉoĩarã.

⁶ Ito ãna yijare cʉdiyijʉ Jesús ãnare:

—“Queno yirã ña gʉa”, yibojarãti mua tʉoĩaro bajiro yibea mua. Jane mejejʉ muare tʉoĩa yugʉ ado bajiro ucañi Diore goti ãsiri masʉ Isaías ñayorʉ:

“Diore bʉto rũcʉbʉoa gʉa”, yirã ñabojarãti mua ya usi-juama queno ãre rũcʉbʉobeaa mua.

⁷ Minijuacõri, “Diore queno rũcʉbʉoa gʉa”, yirã ñabojarãti rocati ya mua. Ito yicõri rocati oca busi ajea mua itire. Mua gotijama, “Bʉcʉrã oca, Dios oca bajiroti baja”, yi gotiboja mua, yi ucañi Isaías ñayorʉ muare tʉoĩa yugʉ, yiyijʉ Jesús ãnare.

⁸ Dios ã rotirisejʉa queno tʉorũnubiticõri, bʉcʉrã ocajʉare queno tʉorũnua mua, yiyijʉ Jesús ãnare.

⁹ Mʉcana gaje ado bajiro ãnare goti remoyijʉ Jesús:

—Bucurã ocajuare tuo suyaronã Dios ï rotirisereama cudibea mua. ¹⁰ Ado bajiro gotiyijũ Moisés ñayorũ: “Mũ jacure, mũ jacore cuni rucubũoya”, yiyijũ ï. “No ï jacure busitugũ, ï jacore cuni busitugũ siacõruja ïocũre”, yi ucañi Moisés ñayorũ. ¹¹ Mũama ricati bajiro rotia. Ado bajirojũ rotia mua: “Yũ jacusabatiare ejabuado ma yũ. Ñarocõti yũ gajeoni cutirise Dios ye riti ña. ï sigũreti ejabuacuja yũ”, sigũ ï yija, “Queno yami”, ya mua. ¹² “Ito bajiro ï tuoïaja, no yibea ï jacusabatiare ï ejabuabeja”, ya mua, yiyijũ Jesús ñnare.

¹³ Ito bajiro mua busija, bucurã ocajũ tuorũnucõri, “Dios oca waja ma”, yi tuoïado bajiro ya mua. Iti oca mua tuorũnurise gãjire, gãjire goti mũja waju mua. Gaje jaje ñaroja mua ito yirise. Dios ocare tuorũnurã meje ña mua, yiyijũ Jesús fariseo gaye tuoïarã, ito yicõri judio masa rotirise riasori masare cuni.

¹⁴ Ito bero masare jicõri ado bajiro gotiyijũ Jesús:

—Mũa ñarocõti tuoja yũre. Ito yicõri tuo masiña mua.

¹⁵ Mani ba sãrise meje ñaroja ñeñaro mani yiroca yirise. Mani ya usijũ iti ñeñaro tuoïajare itina suoriti ñeñaro ya mani. ¹⁶ Mũa gãmo goje cutijama tuoja, yiyijũ Jesús masare.

¹⁷ Ito yicõri masare ware goticõri wiju sãjayijũ Jesús. Wiju ï sãjaroca ïre seniïayijarã ï rãca riasotirã:

—Jijũ mũ masare riasorise gayere queno gotiya guare cuni, yiyijarã ñna Jesure. ¹⁸ Ito ñna yija tuocõri, ado bajiro cudiyijũ Jesús:

—¿Yũ riasorise gaye queno tuobiti mua cuni? “Masa ñna ba sãrise meje ñaroja ñeñaro ñna yiroca yirise”, yũ yija, ¿tuo masibea mua? yiyijũ Jesús ñnare. ¹⁹ Masa ñna ba sãrise jeragajũ riti waroja. ñna ya usijũ meje waroja iti. Ito yicõri ñna ba sãrise rãta budicoaro yiroja, yiyijũ Jesús ñnare.

“Bare jeyaro quenarise riti ña”, yirocu yiyiju Jesús.
²⁰ Mucana tudi goti quenoyiju Jesús ñnare:

—Masa ñna ya usiju iti ñeñaro tuoñajare itina suoriti ñeñaro yama ñna. ²¹ Ñna ya usiju ñeñaro tuoñacõri ado bajiro ñeñarise yama masa. Manuju macore rocati yama ñna. Riniamo. Sñama. ²² Manajo cutirã ñabobarãti rocati yama ñna. Gãjire gajeoni uoama. Ñeñarise ñajediro yama ñna. Ruoama. Dios ñ rotirisere cudibeamã ñna. Gãjerãre ti tudiamo. Gãjerãre busituama ñna. Ñna gajeoni rãca, “No yiya mana ña gua”, yama ñna. “Gãjerã rëtoro masirã ña gua”, yama ñna. Ito yicõri queno tuoñabiticõri rocati yama ñnaõna. ²³ Adi ñeñarise ñajediro yama ñna, ñna ya usiju ñeñaro iti tuoñajare, yiyiju Jesús ñnare.

Gaje maso Jesure iso tuorũnu suyare gaye

(Mt 15.21-28)

²⁴ Itijuna wacõri Tiro wame cutiri cuto tu ejayiju Jesús. Ito ejacõri wi sãjayiju ñ. Masa ñna masibeto eja amoyiju Jesús. Ito bajibobarocati masicõyijarã ñna. ²⁵ Ito bajiri sãgõ Jesús ñ ejare gaye masiyijo. Iso ñayijo rũmũ sãñagõ jaco. Ito bajiri Jesús tu wadicõri iso ya rijomunigãna ñini rũjũyijo iso, Jesús riojo. ²⁶ Judio masagõ meje ñayijo iso. Sirofenicia gago ñayijo iso. Jesús tu ejacõri ñre josayijo: “Yu maco iso ya usiju rũmũ sãñagõ ñamo. Ito bajiri iso ya usiju rũmũ sãñagũre bucõaña mu”, yiyijo iso Jesure. ²⁷ Ito yija ado bajiro gotiyiju Jesús isore:

—Cajero judio masare ejabusuocuja yu, yiyiju Jesús. Gua masa riojuaju yu mure ejabuaja, rñacare najuro emacõri yaire ecado bajiro baja, yiyiju Jesús isore.

²⁸ Ito ñ yija tuocõri, ado bajiro cudiyijo iso:

—Ri ya, yu Uju mu. Ito bajibobarocati yaia bare jeodo roca ñnarã boca barã yirãji rñaca ñna queorisere, yiyijo iso.

²⁹ Ito iso yija ado bajiro cudiyiju Jesús isore:

—Queno tuoña m̄. Ito bajiri m̄ ya wiju t̄di wasa. R̄má budigoc̄ami m̄ macore ñja, yiyiju Jesús isore.

³⁰ Iso ya wi t̄di ejac̄ori caniado joeja maso iso jesaroca tiyijo iso. R̄má budigoroju ñayijo iso ñja.

Tuobiti busibiti yigure Jesús ñ yisiore gaye

³¹ Tiro cutona wayiju Jesús. Ito wa r̄tayiju Sidón wame cutiri cuto. Ito r̄ta wacuti Decápolis wame cutiri cutori c̄ni r̄tayiju. Ito r̄ta wac̄u ejayiju Galilea wame cutiritaju. ³² Ito ñ ñaroca tuobiti busibiti yigure ãmi ejayijarã masa. Ñre ãmi ejac̄ori Jesure seniyijarã ñna, tuobicure ñ ya ãmo moa jeotoni. ³³ Ito bajiri tuobicure gajeroja ãmi wayiju Jesús. Ito yic̄ori tuobicu ya gãmo gojeriju ãmo wãsoa s̄c̄oyiju Jesús. Ito yic̄ori ãmona ñ ya go ide ãmic̄ori ñ ya ñemeroja moañayiju busibicure. ³⁴ Ito yic̄ori mac̄aruc̄oroja ti m̄uc̄ori usi ãmiyiju Jesús. Ito yic̄ori ado bajiro yiyiju ñre:

—Efata, yiyiju Jesús. “Gãmoru tuoja ñja”, yireoni ñayiju iti griego ocana.

³⁵ Ito ñ yirocati tuobicu ñabojaruti tuocoayiju ñja. Ito yic̄ori ñ ya ñemero c̄ni quenacoayiju ñre ñja. Ito bajiri busicoayiju ñ busibicu ñabojaru. ³⁶ Ito yija ado bajiro masare gotiyiju Jesús: “Gãjerãre goti bato yibesa m̄a”, yiyiju Jesús ñnare. Ito ñ yibojarocati masa jãjarãre goti batoyijarã Jesús ñ masiro robo ñ yirisere. “Gotibesa”, ñ yibojarocati b̄to busa masare goti bato wayijarã ñna. ³⁷ Ito bajiro Jesús ñ yija ti wanuc̄ori, ado bajiro yiyijarã ñna:

—Jeyaro ñ yirise quenasac̄a, yiyijarã masa. Tuomenare c̄ni ñna tuoroca, busimenare c̄ni ñna busiroca yami Jesús, yiyijarã masa.

8

*Cuatro mil ñarãre Jesús ñ ecare gaye
(Mt 15.32-39)*

¹ Ito rúmuri múcana tudi jájarã masa minijuayijarã Jesús tujũ. Jesús tu ñna ñaroca riti bare jedicoayijũ ñnare. Ito bajiri ñ rãca riasotirãre jicõri ado bajiro yiyijũ Jesús:

² — Ñna masare ti maia yũ. Udia rúmũ tujã yũ rãca ñna ñaroca. Ito bajiri bare ma ñnare. ³ “Bamenati wasa”, ñnare yũ yija, ma gũdarecoti boga quedirãji ñna. Coriarã sõjũ wadiana ñnarãji, yiyijũ Jesús ñ rãca riasotirãre.

⁴ Ito ñ yija tũocõri, ado bajiro cũdiyijarã ñ rãca riasotirã: — Masa ñaro meje ñajare no bajiro masare bare eca masiado ma, yiyijarã ñna Jesure.

⁵ Ito ñna yija seniñayijũ Jesús ñnare:

— ¿Nocõ jaje naju rũcoati mũa? yiyijũ Jesús ñnare.

— Jua ãmojeno najurori ñna, yiyijarã ñna.

⁶ Ito yija jacajũ masare ruji rotiyijũ Jesús. Ito yicõri jua ãmojeno naju ñarisere ãmi rũcoyijũ Jesús. Itire rũcocõri ado bajiro yiyijũ Jesús: “Queno ya mũ”, yiyijũ Jesús Diore. Ito yicõri naju igata batocõri ñ rãca riasotirãre ñsiyijũ Jesús. Ñnajua masa jeyarore batoyijarã ñja. ⁷ Ito yicõri wai cuni jabeto rũcoyijarã ñna. Waire rũcocõri, “Queno ya Dios mũ”, yiyijũ Jesús múcana. Ito yicõri ñ rãca riasotirãre bato rotiyijũ Jesús. ⁸ Masa ñnarocõti ba jediyijarã. Sígũ ruyabeto yaji quenaro ñayijarã ñna. Ñna ba ruarise ãmicõri jua ãmojeno jiburi dajoyijarã ñna. ⁹ Itijũ Jesús rãca bana cuatro milcõ ñayijarã masa. Ñna ba tjoja bero ñnare ware gotiyijũ Jesús. ¹⁰ Ito bero cumajũ sãjayijũ Jesús ñ rãca riasotirã rãca. Cuma sãjacõri Dalmanuta sitajũ wayijarã ñna.

“*Tiyamani ñoña gũare*”, ñna yire gaye

(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Ito Jesús ñ ejaja tũocõri, ñ rãca busirona ñ tu ejayijarã fariseo gaye tũoñarã. Ñ wisajaro yirona ñre seniñayijarã ñna. “ ‘Dios cõaru ñnami ñ’, gũa yitoni, tiyamani mũ ñore ãmoa gũa”, yiyijarã ñna Jesure. ¹² Ito bajiro ñna yija tũocõri, bato

usi ãmiyijũ Jesús. “Teoro yama yũre”, yirocũ ito bajiro usi ãmiyijũ ã:

—¿No yija ãna masa tiyamani yi ão rotiami ãna yũre? yiyijũ Jesús. Riti mũare gotia yũ. Tiyamani yi ãobicũja yũ masare, yiyijũ Jesús ã rãca riasotirãre.

¹³ Ito yicõri masare cũ wayijũ Jesús. Mũcana tũdi cumajũ sãjacõri, itajura gaje dũjajũa jãa wayijarã ãna.

*Fariseo gaye tũoãrã ya naju wadare gaye
(Mt 16.5-12)*

¹⁴ Jesús rãca riasotirã bare ãmi ware ãcabojayijarã. Ito bajiri ãna ya cumajũ naju jabetacã ãayijũ. ¹⁵ Ito yija ado bajiro gotiyijũ Jesús ãnare:

—Fariseo gaye tũoãrã ya naju wadarise uco gaye queno tũo masiãna mũa. Herodes ã gaye cũni queno tũo masiãna, yiyijũ Jesús ã rãca riasotirãre.

¹⁶ Ito bajiro Jesús ã yija tũocõri, ãnamasi gãmeri bũsiyijarã:

—Mani naju rũcobejare ito bajiro bũsiami Jesús, yiyijarã ãna.

¹⁷ ãna bũsirise masicõyijũ Jesús. Ito bajiri ado bajiro yiyijũ ã ãnare:

—¿No yija, “Naju ma”, yati mũa? yiyijũ Jesús ãnare. ¿Yũre masibeati mũa maji? ¿Mũa ya usijũ tuo masimena ãna mũa? yiyijũ Jesús ãnare. ¹⁸ Mũare cajea ãabojarocati ti masibeati mũa. Ito yicõri gãmoro ãabojarocati tuo masibeati mũa. ¿Yũ masiro robo yũ yirisere masibeati mũa? yiyijũ Jesús ãnare. ¹⁹ ¿Co dũjamocõ najurori cinco mil masa ãnarãre yũ bare ecaja bero rũyarise nocõ jibũri dajocati mũa? yiyijũ Jesús ãnare.

Ito ã yija tũocõri, ado bajiro cũdiyijarã ãna:

—Doce jibũri dajocũ gãa, yiyijarã ãna.

²⁰—Siete najurori cuatro mil masa ñarãre yu batoja, ñna ba ruare, ¿nocõ jiburi dajocati mua? yiyiju Jesús í rãca riasotirãre.

—Siete jiburi dajocu gua, yiyijarã ñna.

²¹Ito yija ado bajiro yiyiju Jesús ñnare:

—¿Tuo masibeati mua maji? yiyiju Jesús.

Betsaida gagu cajea macure Jesús í yisiore gaye

²²Ito bero Jesús ñre suyaraã rãca Betsaidaju ejayiju. Ito ñna ejaroca cajea macure ãmi ejayijarã masa Jesús tu. Ñre josayijarã ñna cajea macure í moaĩatoni. ²³Ito yija cajea macu ya ãmo ñiacõri ñre tãa wayiju Jesús iti cuto sõjua busacã. Ito yicõri í ya go idena cajea macure í ya cajea moaĩayiju Jesús. Ito yicõri ado bajiro ñre seniĩayiju: “¿Ruyuati jabeto?” yiyiju Jesús cajea macure. ²⁴Ito bajiro í yija cajea tibicu tisuyiju jabeto. Ito bajiri ado bajiro cudiyiju í:

—Tia yu jabeto. Ito bajibojarocati masare yu tija, yucu wãrero bajiro baja, yiyiju í.

²⁵Ito yija Jesús mucana tãdi moaĩa quenoyiju í ya cajeare. Ito í yija bero queno ticoayiju ñja. Ñajediro queno ruyuyiju ñre ñja. ²⁶Ito yija Jesús ado bajiro gotiyiju ñre:

—Mu ya wiju tãdi wasa. Cutoju cuni sãja wa yibeja. Ito yicõri gãjerãre cuni goti bato yibeja, yiyiju Jesús ñre.

Dios í cõaru ñnami Cristo, yi Pedro í goti quenore gaye
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷Ito í yija bero í rãca riasotirã rãca wayiju Jesús, Cesarea Filipo wame cutiri cuto tu. Ma ñna waroju í rãca riasotirãre ado bajiro seniĩayiju Jesús:

—¿No bajiro yati masa yure ñna tija? “¿Ñimu ñnati í?” ñna seniĩaja, ¿no bajiro cudiati gãjerã? yiyiju Jesús í rãca riasotirãre.

²⁸Ito í yija:

—Ado bajiro yama masa mure: “Juan masare idé guri masu ñami”, yima. Gãjerã ña yijama, “Elías ñami”, yima ña. Gãjerã ña yijama, “Diore goti ñsiri masu ñami”, yima ña, yiyijarã ña Jesure. Ito yija ado bajiro ñnare seniñayiju Jesús:

²⁹ —¿Mũama, ñimu ñami, yati mua yure? yiyiju Jesús.

Ito ñ yija ado bajiro cudiyiju Pedro ñre:

—Muti ña Cristo, Dios ñ cõaru, yiyiju ñ Jesure.

³⁰ Ito bajiro ñ yija tuocõri:

—Gãjerãre goti batobesa mua, yiyiju Jesús ñ rãca riasotirãre.

Yure sãarã yirãji, Jesús ñ yire gaye

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Ito yija Jesús ado bajiro ñnare riasosũoyiju:

—Yuti ña Masa Rĩjorũ. Bujato tõbujagu yigũja yũ. Paia ujarã, judio masa rotirise riasori masa, ito yicõri bũcũrã cuni, “Dios Macu meje ña mu”, yirã yirãji ña yure. Ito yicõri yure sãarã yirãji. Ña sãaja, godacoagu yigũja yũ maji. Godabo jaguti udiã rũmu bero mũcana tũdi catigu yigũja yũ, yiyiju Jesús ñnare. ³² Ito bajiro ñnare gotigu quenaro gotiyiju Jesús. Itire ñ bũsija tuocõri, ricati ãmi wayiju Pedro Jesure. Ito yicõri, “Yibesa mu itire”, yi tudiyiju Pedro Jesure. ³³ Ito ñ yija tuocõri, juda rũgũyiju Jesús. Ito bajiro yicõri ñ rãca riasotirãre tiyiju Jesús. Ito yicõri ado bajiro oca sũorise rãca gotiyiju Jesús Pedrorẽ:

—Rũmũa uju Satanás wame cutigu bajiro busia mu, yiyiju Jesús ñre. Yũ rãca ñabesa mu. Wasa mu. Dios ñ tuoĩaro bajiro meje tuoĩa mu. Masa ña tuoĩabojaro bajirojua tuoĩa mu, yiyiju Jesús Pedrorẽ.

³⁴ Ito yija ñ rãca riasotirã, gãjerãre cuni jimioyiju Jesús. Ito yicõri ado bajiro gotiyiju ñ:

—Sīgũ yure ï sũa ãmoja, ï ye ñaroti tuoĩabiticõri yũjuare tuo mai sũaga yiguĩji. Yucu gajaga robo bajiro tõbujabogaguti yure riti sũaga yiguĩji ï. ³⁵ No ï catirise maibogaguti godaga yiguĩji. Ito bajibogarocati yure tuorũnũgũ, yũ oca ï gotija tuo junisinicõri ña sãgũama catitĩñare gaye bũjaga yiguĩji. ³⁶ Sīgũ adi macãrucãroju gajeoni jeyaro ï bũjabojaja, ï ya usi jeame ãjuroju iti waja, ï ya gajeoni ï bũjabojare ñe waja ma. ³⁷ Ñe mani ya usi rëto busaro waja catirise manoja. Catirãti Dios rãca mani oca quenoja quena. Mani godaja bero ï rãca oca quenore manoja ïja. ³⁸ Adi rumuri gãna ñeñaro yiri masa ñama. Ito yicõri Diore tuorũnurã meje ñama ña. Ito bajiri, “Jesure rãcubũogu ña yũ”, yi tuoĩa bojobesa ña tiro riojo. Ito yicõri ñe bojore mano yũ oca gotija quena. No yure masigũ ñabogaguti yure ï bojoja, ito yicõri yũ oca masibogaguti ï bojoja, yũ tudi ejari rumu ito bajiroti ïre bojogu yigũja yũ cuni. Yũ Masa Rĩjoru ñacõri yũ Jacu Dios ï busurisena tudi eجا yigũja yũ. Ito yicõri ï ñaro gãna ángel mesa rãca eجا yigũja yũ, yiyiju Jesús.

9

¹ Ito yija gaje goti remoyiju Jesús ñnare:

—Ñe tuorũnurãre Dios ï miojuja, ï masirisena miojugu yiguĩji. Riti mũare gotia yũ. Mũa coriarã adiju ñarã mũa godaroto riojua ito bajiro ï yisũoja tirã yirãji mũa, yiyiju Jesús ñnare.

Ña tiro riojo Jesús ï godo wedire gaye

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Co ãmojeno mũmuri bero Pedro, Santiago ito yicõri Juanre cuni ãmi wayiju Jesús mũmuri turia joeju. Itoju ña ejaroca ña tiro riojo Jesús ï ya rio gajero bajiro godo wediyiju. ³ ï ya yutabuju buto busa botiyiju. Ito yicõri yoyiju ï ya yutabuju. Ñũa bueri botiro bajiro

botiyijũ. Saya coere rēto busaro botiyijũ ï ya yutabuju. ⁴ Ito ïna tiroca Elías ñayoru, ito yicōri Moisés ñayoru cuni goaïoyijarã Jesús tu. Ito bajiri Jesús rãca ïna busija tiyijarã ïna.

⁵⁻⁶ Itire ticōri buto güiyijarã Pedro mesa. Buto güicōri queno tuoïa masibisijũ Pedro. Ito bajiri ado bajiro yiyijũ ï:

—Tuoya yũ Uju mũ. Gũa adoju ñaja quenasacõa. Mũare wi meni ïsirũja gũa. Mũre co wi, Moisésre gaje wi, ito yicōri Elíasre gaje wi meni ïsirũja gũa, yiyijũ Pedro Jesure, queno tuoïabiticōri. ⁷ Ito yija ide buere ruji ejacōri Jesús, Moisés ito yicōri Elíasre cuni gũmayijũ. Ito yicōri bueri watoju oca ruyuyijũ:

—Ñani, yũ Macuti ñami. Ñre maisacõa yũ. Ñre queno tuoya mũa, yi ruyuyijũ oca.

⁸ Ñajasaroti, ti batocōri Jesure riti tiyijarã ïna. Gãjerãma ruyubisijarã ïja. Jesús sïgũti ñayijũ ïna rãca.

⁹ Ito yija turia joe ñana roja wayijarã ïna udiarãti Jesús rãca. ïna roja waroca ado bajiro rotiyijũ Jesús ïnare:

—Jijũ mũa tigore gãjerãre gotibeja. Yũ ña Masa Rïjoru. Godacōri mũcana tũdi catigũ yigũja yũ. Yũ tũdi catiroto riojũa mũa tigore gãjerãre gotibeja maji, yiyijũ Jesús ïnare. ¹⁰ Ñre queno tuocōri gãjerãre gotibisijarã ïna. Ito bajibojarocati ïnamasiti gãmeri seniïayijarã:

—¿Ñe yireoni ñati? “Godacōri mũcana tũdi catigũ yigũja yũ”, yire, yiyijarã ïna. ¹¹ Ito bajiri Jesure seniïayijarã ïna:

—¿No yija, “Cristo ejaroto riojũa ejagu yiguïji Elías”, yati judio masa rotirise riasori masa? yiyijarã ïna Jesure.

¹² Ito ïna yija tuocōri:

—Riti ña. Elías ñayoru robo bajigũ cajero ejasũogu yiguïji. Jeyaro quenorocu ejagu yiguïji ï. Ito bajibojarocati yũ Masa Rïjoru ñagũ quenabeto junirise bujagu yigũja. Ito yicōri masa yũre rũcubũomenaji. Dios oca tuti ucagore

bajiroti yure rētarō yiroja. ¹³ Riti muare gotia yu. Elías ñayorū robo bajigū iti rūmūti ejacoaquĩ ĩja. Ito bajibojarocati masa ĩna āmoro bajiroti ñeñarise yicā ĩna ĩre. Dios oca tutijū ucagore bajiroti rētacū Elías robo bajigūre, yiyijū Jesús ĩnare.

Rūmú sãñagūre rūmúre Jesús ĩ bucōare gaye
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Ito yija gãjerã ĩ rãca riasotiri masa tū tūdi ejayijū Jesús. Itoju ejacōri ĩ rãca riasotirã tū masa jājarã ĩna ñaja tiyijū Jesús. Ito yicōri judio masa rotirise riasori masa ĩ rãca riasotiri masa rãca ĩna gãmeri busija ti ejayijū Jesús. ¹⁵ Jesús ĩ ejaja ticōri, buto wanuyijarã ĩna. Ito bajiri ĩ tū ũmaquedi wayijarã senirã warã. ¹⁶ ĩ tū ĩna ejarocati seniñayijū Jesús ĩnare:

—¿ĩna rãca ñeonire gãmeri busiri mua? yiyijū Jesús ĩnare.

¹⁷ Ito ĩ yija tūocōri, masa watoju sīgū ado bajiro cūdiyijū Jesure:

—Tūoya riasogu mū. Yu macū ĩ ya usijū rūmú sãñagū ñami ĩ. Ito yicōri busibicū ñami ĩ yu macū. Ito bajiri ĩre mū tujū āmi wadibū yu. ¹⁸ Yu macū ya usijū sãjacōri ĩ quedi quearoca yami rūmú. Ito yicōri yu macū ya risere somo jairo budia. Guji cūni canamūocōri rujū cūni tutua jedicoami ĩ. Nocō mejeti rūmú ĩ ejajare ito bajiroti baji ñami yu macū. “Yu macū ya usijū rūmú sãñagūre bucōaña”, yibojabū yu mū rãca riasotirãre. Rūmúre bucōa masibeama ĩna, yiyijū ĩ Jesure.

¹⁹ Ito ĩ yija tūocōri, ado bajiro cūdiyijū Jesús:

—Yure tūorūnumena ña mua maji. Yoari mua rãca ñaboja yu. Ito bajibojarocati yure tūobea mua maji, yiyijū Jesús ĩ rãca riasotirãre. Yu tū āmi waya macūacãre, yiyijū Jesús.

²⁰ Ito ï yija tʉocõri, Jesús tʉju ãmi wayijarã ïre. Jesure ticõri macuacã ï cõ quedi-roca yiyiju rũmú. Ito bajiri jacaju quedi queacõri tunu cũñayiju macuacã. Ito yicõri ï ya rise somo budiyiju ïre. ²¹ Ito yija Jesús seniñayiju macuacã jacure:

—¿Nocõ rodori tʉjati mu macu ito ï bajiroca? yiyiju Jesús ïre.

Jesús ito ï yija tʉocõri, ado bajiro cʉdiyiju ï:

—Jaibicuacã ñagũjuti ito bajisuoquĩ yu macu. ²² Coji meje jeameju ïre queo tñayiju rũmú. Ito yicõri ide ñariju cuni ïre queo roayiju rũmú yu macure sñarocu. Mu guare ejabua ãmojama, guare ti maicõri guare ejabuaya mu, yiyiju ï Jesure.

²³ Ito ï yija tʉocõri, ado bajiro yiyiju Jesús ïre:

—Mu yure tʉojama, ñejua buto josarise manoja, yiyiju Jesús ïre.

²⁴ Ito ï yija tʉocõri, ado bajiro cʉdiyiju ï:

—“Yu macure yisio masiguĩji Jesús”, yi tʉoĩa yu. Ito bajiri buto busa yu tuotoni, yure ejabuaya mu, yi busiyiju ï awasãre rãca Jesure.

²⁵ ï awasãja tʉocõri, jãjarã busa minijuayijarã masa Jesús tʉju. Ito bajija ticõri, ado bajiro rũmúre oca sãoro busiyiju Jesús:

—Tʉoya rũmú mu. Masa ïna busibitiroca, ïna tʉo-bitiroca cuni ya mu. Ito bajiri macuacã ya usire budigo rotia yu muare. Ito yicõri mucana tʉdi ïre sãjabesa mu, yiyiju Jesús rũmúre.

²⁶ Ito ï yiroca rũmú awasãcõri macuacã ï cõ quedi-roca yiyiju ï. Ito yicõri ï ya usiju sãñabojaru budigocoayiju ïja. ï budigorocati cõgũ bajiro bajicoayiju macuacã. Ito bajija ticõri: “Cõcoami”, yiyijarã masa. ²⁷ Ito ïna yibojarocati Jesús macuacã ya ãmona tña wumñoyiju ïre. Ito ï yirocaci rũgõcoayiju ïja.

²⁸ Ito yija bero wi sājayijũ Jesús. Ito ã sāja waroca ãre seniñayijarã ãna ã rãca riasotiri masa:

—¿No yija bucõa masibiti gua rãmúre? yiyijarã ãna Jesure.

²⁹ Ado bajiro ãnare cüdiyijũ Jesús:

—Bamena riti Diore senicõri, ãni rãmú robo bajigure bucõa masirãji mũa, yiyijũ Jesús ãnare.

Yure sãrã yirãji, mũcana Jesús ã tũdi gotire gaye

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰⁻³¹ Itijũna wayijarã ãna Jesús ito yicõri ã rãca riasotirã cuni. Galilea sita ãna wa rëtaroca ã rãca riasotirãre riasoyijũ Jesús. Ito bajiro ãnare ã riaso ñarijũ masa ãna masire ãmõbisijũ Jesús.

—Yũ ña Masa Rĩjorũ. Yure ñiacõri sãrã yirãji masa. Godacoagu yiguja yũ. Ito bajibojaguti udia mũmũ bero tũdi catigu yiguja yũ mũcana, yiyijũ Jesús ãnare.

³² ã gotirisere queno tuo masibisijarã ãna. Ito yicõri bũto Jesure seniña güyijarã ãna.

¿Nimũ ñati ñasagu ñarocũ? ãna yi seniñare gaye

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Itijũna wana Capernaumjũ ejayijarã ãna. Itojũ ejacõri wi sājayijarã ãna. Iti wijũ sãjacõri, ado bajiro ãnare seniñayijũ Jesús:

—¿Ma wadirã ñeonire gãmeri bũsiri mũa? yiyijũ Jesús ãnare.

³⁴ Jesús ã seniñaja tuobõjarãti cüdbisijarã ãna. “¿Nimũ ñaguũjida ñasagu mani wato?” yi gãmeri bũsijarã ãna majũ wadirã. Ito bajiri Jesús ã seniñaja cüdbisijarã ãna ãja. ³⁵ ãna cüdbejare rujijijũ Jesús. Ito bajiro yicõri ã rãca riasotirãre jimio jeocõyijũ Jesús:

—Sĩgũ ñasagu ã ña ãmoja, “Ñasabicũ ña yũ”, yi tuoĩagũ yiguũji ã. Ito yicõri masa jeyarore moa ãsigũ yiguũji, yiyijũ Jesús ãnare.

³⁶ Ito yija ñna watojɔ macuacãre cūyijɔ Jesús. Ito yicōri macuacãre ãmi jeoyijɔ Jesús. Ito bajiro yicōri ñnare ado bajiro gotiyijɔ:

³⁷ —No yũre rŭcubɔogɔ ãni macuacãre boca ãmigŭti, yũre boca ãmigŭre bajiro yami ĩ. No yũre boca ãmigŭti yɔ sĭgũre meje boca ãmiguĭji. Yũre cōarũre cuni boca ãmiami, yiyijɔ Jesús.

Manire tɔo tudibicɔ ĩ ñaguĭji mani baba, Jesús ĩ yire gaye

(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

³⁸ Ito yija ado bajiro gotiyijɔ Juan Jesure:

—Guare riasogɔ, tuoya mɔ. Mɔ wamena suoriti rŭmũre bucōagũre ticɔ gɔa. ĩ mani rãca ñagũ meje ñajare, “Yibesa”, yicɔ gɔa ĩre, yiyijɔ Juan Jesure.

³⁹ Ito ĩ yija tɔocōri, ado bajiro cɔdiyijɔ Jesús:

—Queno yami ĩ. Ito bajiri ĩre rēobesa, yiyijɔ Jesús. Sĭgũ yũre rŭcubɔocōri tiyamani ĩ yi ĩoja bero ñeñarise busitubiquĭji yũre. ⁴⁰ Ito bajiri manire tɔo tudibicɔ ĩ ñaguĭji mani baba. ⁴¹ Riti mũare gotia yɔ. Dios ĩ cōarũ Cristo ña yɔ. Ito bajiri yɔ ñarã mɔa ñajare gãji mũare ide ĩ ioja ticōri, wanugũ yiguĭji Dios. Ito bajiri mũare queno ĩ yijare ĩre waja yigɔ yiguĭji Dios, yiyijɔ Jesús ñnare.

Ñeñaro mɔa yi uya ja guijorise ña, yi Jesús ĩ riasore gaye

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² Ito yija ĩ rãca riasotirãre ado bajiro gotiyijɔ Jesús:

—No macuacã yũre tɔorŭnɔsɔogũre ñeñaro yiroca gãji ĩ yija, ĩre bɔto waja senigũ yiguĭji Dios. Quenogorama ito bajiro yigũre ĩ ya ãmɔmaju gũtagã jajoca sia yocōri riaca ũcarojɔ rucōaja quenaroja, yiyijɔ Jesús ñnare. ⁴³ “Mɔa ñeñaro yirise jidicãña mɔa”, yirocɔ ado bajiro gotiyijɔ

Jesús ñnare: Mũa ya ãmona ñeñarise mũa yija itire jat-acõña. Manire co dũa ãmo manija quenabetoja. Ito bajibojarocati jũa ãmo, ãmo cutirã ñabojarãti jeame ãjuroju mani waja rëto busaro quenabeto yiroja. ⁴⁴ Itoju jeame yatirime meje ñaro yiroja. Ito yicõri co rũa ruyabeto rujure barã yirãji becoa. ⁴⁵ Mũa ya gubona ñeñarise mũa yija itire cũi jatacõña. Manire co dũa gubo manija quenabetoja. Ito bajibojarocati jũa gubo, gubo cutirã ñabojarãti jeame ãjuroju mani waja rëto busaro quenabeto yiroja. ⁴⁶ Itoju jeame yatirime meje ñaro yiroja. Ito yicõri co rũa ruyabeto rujure barã yirãji becoa. ⁴⁷ Mũa ya cajeana ñeñarise mũa yija itire ruacõña. Manire co dũa cajea manija quenabetoja. Ito bajibojarocati jũa cajea, cajea cutirã ñabojarãti jeame ãjuroju mani waja rëto busaro quenabeto yiroja manire. ⁴⁸ Itoju jeame yatirime meje ñaro yiroja. Ito yicõri co rũa ruyabeto rujure barã yirãji becoa, yiyijũ Jesús ñnare.

⁴⁹ 'Mani jea uaja, iti juniro bajiro tõbujarã yirãji Diore tuorũnũmena. ⁵⁰ Quenarise ña moa. Ito bajibojarocati moa ocarise iti jedija mũcana tũdi ocabetoja ñja. Ito bajiri waja mano bajiroti ñaroja moa ñja. Ito bajiri moa queno ocarise bajiro bajirã ñaña mũa. Ñe oca manoti ñaña mũa. Ito yicõri sigũ robo bajiro tuoĩa ñaña mũa, yiyijũ Jesús ñ rãca riasotirãre.

10

*Manojore jidicãre ma, yi Jesús ñ riasore gaye
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)*

¹ Capernaumju ñacõri Judea sitajũ wayijũ Jesús. Ito ejacõri Jordãn wame cutirisa boejũajũ wayijũ Jesús. Itoju masa jãjarã minijuayijarã mũcana Jesús rãca. Ñna ejaja ticõri, ñnare riasoyijũ Jesús ñ yisotiro bajiroti. ² Jesús

masare ĩ riaso ñaroca ĩ tu ejayijarã fariseo gaye tuoĩarã. Jesús ĩ tuo wisajaro yirona ado bajiro ĩre seniĩayijarã ĩna:

—¿Ûmugũ ĩ manojore cõaja, ñeñarise ñati iti? yiyijarã ĩna Jesure. ³ Ito ĩna yija ado bajiro cudiijũ Jesús:

—¿No bajiro muare rotiyijari Moisés ñayoru? yiyijũ Jesús ĩnare.

⁴ Ito ĩ yija tuocõri, ado bajiro cudiijarã ĩna:

—Ado bajiro gotiyijũ Moisés ñayoru: “Sĩgũ manojore ĩ cõa ãmoja papera ucarũja. ‘Yũ manojore te ñamo. Ito bajiri isore cõagũ ya yũ’, yire papera uca tĩocõri, isore cõagũ yiguĩji ĩ”, yiyijũ Moisés ñayoru, yiyijarã fariseo gaye tuoĩarã Jesure.

⁵ Ito ĩna yija tuocõri, ado bajiro yiyijũ Jesús:

—Mua ya usijũ tuo terã mua ñajare manojore cõare gaye rēobisijũ Moisés. ⁶ Jane mejeju cajero masare rujeosogũ ãmugũ ito yicõri romiore cuni rujeoyijũ Dios. ⁷ Ito bajiri manojore bujacõri ricati ñagũ yiguĩji ãmugũ ĩ manojore rãca. Ito bajiri jacusabatia tu butogoroama ñasabiquĩji ĩ ĩja. ⁸ Ito yicõri manojore rãca jũarã ñabojarãti sũgũre bajiroti ñarãji ĩna. Ito bajiri jũarã meje ñarãji. Sũgũ bajiroti ñacõrãji ĩna ĩja. ⁹ Manojore ãmo siaja bero sũgũre bajiroti ñama ĩna, Dios ĩ tiro riojo. Ito bajiri manojore cõare ma ĩja, yiyijũ Jesús ĩnare.

¹⁰ Wijũ sãja wacõri Jesure ĩ gotirisere seniĩayijarã ĩna ĩ rãca riasotiri masa. ¹¹ Ito ĩna yijare ado bajiro cudiijũ Jesús:

—No manojore cõagũ quenabeami. Ito yicõri gajejo ĩ manojore cutija rocati yigu bajiro yami ĩ. Cajero ĩ manojore cutisogore ñeñaro yigu yami ĩocũ. ¹² Ito bajiroti romio cuni, iso manujure cõagõ quenabeamo. Ito yicõri gãji iso manujũ cutija rocati ajego bajiro yamo iso. Cajero iso manujũ cutisogore ñeñaro yigo yamo iso, yiyijũ Jesús ĩnare.

*Rĩacare queno yijaro Dios, Jesús ĩ yire gaye
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)*

¹³ Rĩacare tũa wadiyjarã masa Jesús tũjua. Rĩacare ĩ moaĩare ãmoyjarã masa. Ito bajiro ĩna yija ticõri, ado bajiro yiyjarã Jesús rãca riasotiri masa:

—Jesure ƣsirioro yibesa mũa, yiyjarã ĩna masare.

¹⁴ Itire ticõri junisiniyijũ Jesús. Ito bajiri ĩ rãca riasotirãre ado bajiro gotiyijũ Jesús:

—Rĩacare rẽobesa, yũ tũ wadijaro ĩna. Rĩaca ñama yũre queno tũorũnrã. ĩna robo yũre queno tũorũnrãre ĩ rotirojũ miojugũ yiguĩji Dios. ¹⁵ Riti mũare gotia yũ. Rĩaca queno cudi ãmoama Dios ĩ rotirisere. No rĩaca ĩna cudiro bajiro cudibicũ Dios ĩ rotirojũ ejabiquĩji, yiyijũ Jesús ĩ rãca riasotirãre.

¹⁶ Ito yicõri rĩacare ãmi jeoyijũ Jesús. Ito bajiro yicõri ĩ ya ãmona ĩnare moa jeoyijũ. Ito yicõri: “Queno yijaro Dios mũare”, yiyijũ Jesús rĩacare.

*Gajeonire bũto maisabeja quena, Jesús ĩ yire gaye
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)*

¹⁷ Itijũna Jesús ĩ wasũorocati ĩ tũjũ ũmaquedi ejayijũ ãmũgũ. Jesús riojo ejacõri rijomunigãna ñini rũjũyijũ ĩ:

—Tũoya Riasogũ mũ. Quenagũ ña mũ. Dios rãca catitĩña ãmoa yũ. ¿No bajiro yiguti yũ Dios rãca catitĩñarocũ? yiyijũ ĩ Jesure.

¹⁸ Ito ĩ yija tũocõri, ado bajiro cudiyijũ Jesús:

—¿No yija, “Quenagũ ña mũ”, yati mũ yure? Dios sĩgũti ñami quenagũ. ¹⁹ Dios ĩ rotirisere masia mũ. Ado bajiro gotia iti: “Masare sĩabesa. Manojũ cutigũ gajeo rãca ajebesa. Rinibesa. Gãjire bũsitubesa. Gãjerãre ruobesa. Mũ jacũ, mũ jacore cuni queno rũcũbuoya”, yi gotia Dios oca. Itire masia mũ, yiyijũ Jesús ĩre.

²⁰ Ito ĩ yija tũocõri, ado bajiro yiyijũ:

—Tuoŷa Riasogu mu. Dios ĩ rotirisere masicōri mamu ñagũjutĩ queno cudicu yu, yiyiju ĩ Jesure.

²¹ Ito ĩ yija tuocōri, ĩre ti maiyiju Jesús:

—Coji gaye mu yiroti ruya maji. Mu ya gajeoni gājerāre ĩsi jeocōña. Iti waja bujacōri bojoro bujarāre ĩsiña. Mu ito yija ũmacũju Dios tu ejacōri jairo waja bujagu yiguja mu. Ito bajiri yu gotirisere cudiya. Ito yicōri yu rāca waya, yiyiju Jesús ĩre.

²² Ito bajiro Jesús busija tuocōri, bojori bujayiju ĩ. Gajeoni jaigu ñacōri itire buto maiyiju ĩ. Ito bajiri Jesús busire tuocōri bojori bujaguti wayiju ĩ.

²³ Ito yija Jesús ĩ rāca riasotirāre ti batocōri ado bajiro busiyiju:

—Gajeoni jairāre josari ñaro yiroja Dios ĩ rotiroju ĩna ejaroto, yiyiju Jesús ĩnare.

²⁴ Ito bajiro ĩ yija tuocōri, ucayijarā ĩ rāca riasotiri masa. Ito bajiri mucana ĩnare goti remoyiju Jesús:

—Tuoŷa yu rā maa. Gajeonire riti tuořarāre josari ñaroja ĩnare Dios ĩ rotiroju ĩna ejaroto. ²⁵ Gawa jota gojere camello ĩ rēta wa āmobjaja josari ñaroja ĩre. Ito bajibojarocati gajeoni jaigu Dios ĩ rotiroju ĩ wa āmobjaja josari busa ñaroja ĩre, yiyiju Jesús ĩ rāca riasotirāre.

²⁶ Ito bajiro ĩ busija tuocōri, buto oca jaiyijarā ĩna. Ito bajiri ĩnamasiti gāmeri seniřasuoŷijarā:

—Riti ĩ yijama, sĳũ Dios tu ejabiquĩji, yiyijarā ĩna.

²⁷ Ito yija Jesús ĩnare ti maicōri, ado bajiro ĩnare gotiyiju:

—Masa eja masiado manoja. Josari ñaroja ĩnare. Dios sĳũti jeyaro masigũ ñami. Ñejuu josarise manoja ĩre, yiyiju Jesús ĩnare.

²⁸ Jesús ito yija tuocōri, Pedro cudiyiju ĩre:

—Queno tuoŷa mu. Gua ya gajeonire jidicācōri mure suya gua, yiyiju Pedro Jesure.

29-30 Ito ï yija ado bajiro cüdiyijü Jesús:

—Riti müare gotia yü. Gäjeräre Dios oca gotirona yüre süyacöri ñna ñnaräre cü warã yirãji coriarã. Ñna ocabajirã, ñna jacü, ñna jaco, ñna rïa ito yicöri ñna ya wesecare cüni cü warã yirãji ñna yüre süyarona. Ito bajiro yirãji ñna gäjeräre Dios oca goti ãmorã. No yüre süya ãmocöri ï ñnaräre cü wacure, queno yigü yiguïji Dios ïre. Jaje wiri, wesecari, ocabajirã, jacosaromia ito yicöri rïa jãjarã ïsigü yiguïji Dios ïre. Ito bajibojarocati yüre süyacöri quenabeto töbüjagü yiguïji ï. Ito bajicöri ija catitïñare ïsigü yiguïji Dios ïre. ³¹ Coriarã adocãta ñasari masa ñabojarãti, ija Dios tü ejacöri ñasari masa meje ñarã yirãji ñna. Gäjerãma adocãta ñasarã meje ñabojarãti ija Dios tü ejacöri ñasari masa ñarã yirãji ñna, yiyijü Jesús ñnare.

Yüre sïarã yirãji, Jesús ï yi büsisüsare gaye
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Jerusalénjü wara mana wayijarã ñna. Ñ rãca riasotirã riojüa wayijü Jesús. Ito ïre ñna süya waroca tuoïa oca jaiyijarã ñna. “¿No yija Jerusalénjü ï waja güibeati Jesús?” yi tuoïayijarã ñna. Ñna bero süyarãma buto güiyijarã. Masa ñna güija ticöri, ricati ï rãca riasotirãre goti remosüsayijü Jesús ï godaroti gaye:

³³ —Queno tuoïa müa. Jerusalénjü warã ya mani. Itojü Masa Rïjorü yü ñajare yüre ñnarã yirãji masa. Paia üjarã ito yicöri judio masa rotirise riasori masare cüni ïsirona yüre ñnarã yirãji ñna. Ito bajiri yüre boca ãmicöri sïa rotirã yirãji ñna. “Ñmo ïre sïañã”, yirã yirãji ñna gawa masare. ³⁴ Ito yicöri yüre aja tudirã yirãji ñna. Yüre go ide eobate gurã yirãji ñna. Yüre bajerã yirãji ñna. Ito yicöri yüre sïarã yirãji ñna. Ito bajibojarocati üdia rümu bero tüdi catigü yigüja yü mücana, yiyijü Jesús ñnare.

Santiago mesa Jesure ñna seniña ãmore gaye

(Mt 20.20-28)

³⁵ Ito yija Zebedeo rña Juan, Santiago cuni eja rügüyijarã ñna Jesús tu:

—Tuoya Riasogu mu. “Ado bajiro guare queno yiya”, mure gua senija mu cudire ãmoa gua, yiyijarã ñna Jesure.

³⁶ Ito ñna yija tuocõri, ado bajiro cudyijũ Jesús:

—¿No bajiro yu yire ãmoati mua? yiyijũ Jesús ñnare.

³⁷ —Mu rotiroju gua ejaroca mu rãca guare ruji rotiba mu. Sígũre mu riojocadujaju ito yicõri gãjire mu gãcodu-jaju mu ruji rotire ãmoa gua, yiyijarã ñna Jesure.

³⁸ Ito ñna yija tuocõri, ado bajiro cudyijũ Jesús:

—Mua yure senibojarisere queno tuo masibea mua. Quenabeto yu tuoïaroca yirã yirãji masa yure. ¿Yure bajiroti quenabeto tuoïa ñemecuti masirã yirãjida mua cuni? yiyijũ Jesús ñnare.

³⁹ —Ñemecuticõrãji gua, yiyijarã ñna Jesure.

Ito ñna yija ado bajiro yiyijũ Jesús:

—Riti muare gotia yu. Quenabeto yu tuoïaro bajiroti quenabeto tuoïarã yirãji mua cuni. ⁴⁰ Ito bajibojarocati yu rãca muare ruji roti masibea yu. Yu riojocaduja, gãcoduja cuni Dios sígũti yu tu rujironare rotigũ yiguĩji. Itoju rujiado ñnare queno ñsigũ yiguĩji Dios, yiyijũ Jesús ñnare.

⁴¹ Ito bajiro ñna busija, gãjerã Jesús rãca riasotirã jua dũjamocõ ñnarã tuoyijarã. Ito bajiri ñnare tuocõri Juan, Santiagore cuni junisini tiyijarã ñna. ⁴² Ito bajija ticõri, ñnare jimioyijũ Jesús:

—Wi ujũ sígũ ñ ñaja iti wi gãnare roti masiguĩji. Ito bajiroti masa ujũ sígũ ñ ñaja wi ujarãre roti masiguĩji ñ.

⁴³ ñnare bajiro bajibitiruja muare. Ado robojua baja. Mua wato no ujũ ña ãmogũti gãjerãre moa ñsija quena. ⁴⁴ No ñsagu ña ãmogũti gãjerãre ejabuaja quena. ñnare moa ñsiri masu robo bajiroti ñ moa ñsija quena. ⁴⁵ Yu ña Masa

Rĩjoru. Masa yũre moa ĩsijaro yirocũ meje wadicũ yũ adi sitajũ. Masare ejabũarocũ wadicũ yũ. Masare goda ĩsirocũ wadicũ yũ. Ito yicõri ĩna ñeñaro yirise waja, waja yi ĩsirocũ wadicũ yũ, yiyijũ Jesũs ĩnare.

Cajea macũre Jesũs ĩ yisiore gaye

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Mũcana wacõri Jericó wame cutiri cutojũ ejayijũ Jesũs ĩre sũyarã rãca. Iti cutojũ Jesũs ĩ budiroca ĩ rãca riasotirã rãca, masa gãjerã sũyayijarã ĩre. ĩna wari ma tũ rujijijũ tibicũ, Bartimeo wame cutigu. Timeo macũ ñayijũ ĩ. Gajeoni macũ ñari gãjerã ĩre queno yitoni bũto josayijũ Bartimeo. ⁴⁷ Jesũs Nazaret gagũ ĩ rãta waja tũocõri, bũto awasãre rãca ĩre jiyijũ tibicũ:

—Tũoya Jesũs mũ. David ñayoru janerãbatia janami ña mũ. Yũre ti maiña mũ, yiyijũ tibicũ Jesure.

⁴⁸ Ito bajiro ĩ yija tũocõri, jãjarã ĩre tudiyijarã tibicũre: “Bũsibesa mũ”, yiyijarã masa ĩre. Ito bajiro ĩna yibojaro-cati bũto bũsa awasãyijũ mũcana:

—Tũoya David janami mũ. Yũre ti maiña mũ, yiyijũ tibicũ Jesure.

⁴⁹ Ito bajiro tibicũ ĩ yija tũocõri, tuja rũgũcoayijũ Jesũs ĩja.

—Ĩre jiya mũa, yiyijũ Jesũs masare.

Ito ĩ yija tibicũre jiyijarã ĩna:

—Wanũ oca sãoña. Ito yicõri wũmũ rũgũña. Jesũs mũre jiami, yiyijarã masa tibicũre.

⁵⁰ Ito bajiro ĩna yija tũocõri, Jesũs tũjũ warocũ yutabuju joegadore ruacõri bubu quedĩ rũgũ wayijũ ĩ. ⁵¹ ĩ ejaja ticõri, ado bajiro yiyijũ Jesũs ĩre:

—¿No bajiro yũ yire ãmoati mũ? yiyijũ Jesũs ĩre.

—Tũoya Riasogu mũ. Yũ ya cajea ruyubea yũre. Ti ãmoa yũ, yiyijũ tibicũ Jesure.

⁵² Ito yija ado bajiro ãre cadiyijũ Jesũs:

—Wasa mũ. “Jesũs yũre yisioçõgũ yiguĩji”, mũ yi tũõfajare mũre yisioa yũ, yiyijũ Jesũs tibicũre.

Ito bajiro Jesũs ã yirocati ticoayijũ tibitibojarũ ãja. Ito bajiri Jesure sũya wayijũ ã tibitija bero ticõri.

11

Jerusalénjũ Jesũs ã ejare gaye

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jerusalén sõjũa busa Olivos wame cutiri turia tũ ejayijarã. Itojũ jũa cuto ñayijũ. Betfagé, Betania wame cutiri cutori ñayijũ iti turia tũ. Ito tũ busa ejacõri ã rãca riasotiri masa jũarãre cõayijũ Jesũs. ² Ado bajiro gotiyijũ Jesũs ãnare:

—Mani riojo ñari cutojũ wasa. Itojũ burro macũ sia rũgõrũre bujarã yirãji mũa. Noa masa mũja jeãa yiya macũ ñaguĩji maji. ãre õjama. Ito yicõri ãre ãmi wadiba. ³ Gãjerã mũare seniãaja: “¿No yirã ãre ãmi wati mũa?” ãna yija, ado bajiro cudiba mũa: “Mani Õjũ ãmoami ãre. Ito bajiri ãmi wajũ gũa. Nocõ mejeti jũda cõagũ yiguĩji mũcana”, yi gotiba, yiyijũ Jesũs ãna jũarãre.

⁴ Ito ã yija tũocõri, wayijarã ãna. Ito ejacõri majũ ãna sia rũgõrũre ti bujayijarã ãna. Soje tuti rũgõyijũ ã. ãre bujacõri õjayijarã ãna.

⁵ Itojũ ñarã ãnare ado bajiro seniãayijarã:

—¿No yirona yati mũa? ¿No yija burro macũre õjati mũa? yiyijarã ãna.

⁶ Ito ãna yija tũocõri, Jesũs ã rotiado bajiroti cadiyijarã ãna. Ito bajiri itijũ gãna Jesũs rãca riasotirãre wa rotiyijarã. ⁷ Ito yija burro macũre ãmi wayijarã Jesũs tũjũ. Ito yicõri ãna ya yutabujuri burro macũ joejũ jeoyijarã. ã tũ ãna ãmi ejarocati burro joejũ mũja jeayijũ Jesũs. ⁸ Jãjarã masa ãna ya yutabujuri ruacõri ã riojũa yutabujuri eyocũ

yuyijarã ñna. “Gua Uju ña mu”, yirona ito bajiro yiyijarã masa Jesure rucuborã. Gãjerã mimi caeri jatacõri jidicũ yuyijarã ã cudatoni.

⁹ Jesús riojua ãmatũarã cuni ã berojua suyara cuni ruje awasãyijarã masa wanu quenarã:

—Dios sãgũti ñami quena busagu. Dios Macu ã cõaru Uju quenagũ ñami ã. ¹⁰ Mani ñicu David ñayoru ã rotija quena ñayiju. Ito bajiroti quenari rodo ñaro yiroja mucana. Dios sãgũti ñami quena busagu, yiyijarã ñna wanu quenarã.

¹¹ Ito bajiro ñna yiroca riti Jerusalenju ejayiju Jesús. Ito ejacõri Dios ya wi sãjayiju ã. Jeyaro ti batoyiju Jesús. Ito bero iti rãioja ticõri, Betaniaju tãdi wayiju Jesús ã rãca riasotirã rãca. Jua gubojeno ñayijarã ñna, ã rãca riasotirã.

Higuera rica manigũre Jesús ã rojare gaye

(Mt 21.18-19)

¹² Gaje rumu Betaniana wayijarã ñna. Ñna waroca Jesús ñiocõyiju. ¹³ Sõjuna higuera wame cutiricu tiyiju Jesús. Rãjagũ robo bajiricu ñacu higuera wame cutiricu. Queno jũ cutiyiju. Ito bajiri tigu wayiju Jesús higueraгу ricare barocu. Ito bajibojarocati higueraгу tã ejacõri jũ riti bujayiju Jesús. Rica mañiju cuma meje ñajare. ¹⁴ Itigu rica manija ticõri, ado bajiro yiyiju Jesús itigure:

—Mu ya ricare tãdi bamenaji masa. Rica mano yiroja ãja, yiyiju Jesús itigure.

Ito bajiro ã busija tuoyijarã ã rãca riasotirã.

Dios ya wiju niyeru wasoari masare Jesús ã bucõare gaye

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Jerusalen tãdi ejacõri Dios ya wi sãjayiju Jesús ã rãca riasotirã cuni. Ito sãja ejacõri ito waja gãme ñarãre bucõayiju Jesús. Niyeru wasoarãre ñna ya niyeru jeoado tujũda queoyiju Jesús. Ito yicõri buja waja gãmerã ye ñna ya cumurori tujũda cõayiju Jesús. ¹⁶ Ito bajiri Dios ya wiju

gajeoni ãmi wa rotibisiya ñnare. ¹⁷ Ito yicõri ado bajiro masare riasoyijũ:

—Ï oca tutina ado bajiro gotiami Dios: “Yũre rũcũbũora wi ñaro yiroja yũ ya wi. Masa jeyaro yũre busirã yirãji iti wijũ sãjacõri”, yi gotia Dios oca. Ito bajiro mũa yija riniri masa ñna rudiri wi bajiro godo weoa mũa Dios ya wire, yiyijũ Jesús.

¹⁸ Ito bajiro Jesús ï yija tuocõri, “¿No bajiro ñre sãrujati mani?” yi tuoïayijarã paia ujarã, judio masa rotirise riasori masa cuni. Masa jeyaro ñre riti ñna tuorũnũjare, ito bajiro tuoïayijarã ñna, Jesure gũirã. ¹⁹ Rãiocũro ñaroca iti cutore wayijũ Jesús ï rãca riasotirã rãca.

Higuera rica manigũ iti siniare gaye

(Mt 21.20-22)

²⁰ Gaje rãmũ busuri jĩjũ mũcana mana warã higuera wame cutiricũ tu ejayijarã ñna. Ito ejacõri higuera gũ iti siniaja tiyijarã ñna. Ñe mari cuni siniacoayijũ itigũ ñja.

²¹ Itocõti Jesús ï busigore tuoïa bujayijũ Pedro:

—Tiya guare Riasogu mũ. Itigure mũ rojaja bero sini-coayija itigũ ñja, yiyijũ Pedro Jesure.

²² Ito ï yija tuocõri, ado bajiro gotiyijũ Jesús ï rãca riasotirãre:

—Diore mũa tuorũnũja quena. “Diore gua senija cudigu yiguĩji”, mũa yi tuoïaja quena, yiyijũ Jesús ñnare. ²³ Riti muare gotia yũ. Diore tuorũnũcõri, i tũriare, “Cũnĩ rũgũcõri riaca jajosajũ quedi roaya”, mũa yija ito bajiroti rẽtaro yiroja. Diore senicõri, “Yũ senirise cudibiquĩji Dios”, yi tuoïabesa mũa. Diore senicõri, “Yũ senirise cudigu yiguĩji Dios”, yi tuoïaña mũa. Mũa ito yijati ito bajiroti rẽtaro yiroja. ²⁴ Ito bajiri Diore senicõri: “Yũre cudicãni ï”, yi tuoïaña mũa ya usina. Mũa ito yijati muare cudigu yiguĩji Dios. Ito yicõri mũa ãmorise muare ñsigũ yiguĩji ï. ²⁵ Diore busirãti, gãjerã ñẽñaro ñna

SAN MARCOS 11:2653 SAN MARCOS 11:33

yirise ācabojoja quena. Ito bajiro m̄ua yijati, mani Jacu ūmacūju gagu m̄ua ñeñaro yirisere ācabojoju yiguñji ĩ c̄uni. ²⁶ Ito bajibojarocati m̄uare gājerã ĩna ñeñaro yirisere m̄ua ācabojobeja, mani Jacu ūmacūju gagu m̄ua ñeñaro yirise ācabojobiquñji ĩ c̄uni, yiyiju Jesús ĩnare.

¿Ñim̄u ĩ rotijare ito bajiro yati m̄u? yi Jesure ĩna seniñare gaye

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Ito yija bero Jerusalénju t̄udi wayiju Jesús ĩ rãca riasotirã rãca. Itoju ejacõri Dios ya wi wayiju Jesús. Ito ĩ ña ucurocati ĩ t̄u eja r̄ugūyijarã paia ūjarã, judio masa rotirise riasori masa ito yicõri judio masa buc̄urã c̄uni.

²⁸ Ito ejacõri ado bajiro Jesure seniñayijarã ĩna:

—¿Dios ya wiju masare m̄u bucõaja, ñim̄u roticati m̄ure? ¿Ito yicõri ñim̄u ĩ rotirise rãca ito bajiro yicati m̄u? yiyijarã ĩna Jesure.

²⁹ Ito ĩna yija t̄ucõri, ado bajiro c̄udiyiju Jesús:

—Yu c̄uni coji gaye m̄uare seniña āmoa. M̄ua yure c̄udija t̄ucõri, yure rotigu wame gotigu yigūja yu m̄uare. Ado bajiro m̄uare seniña yu: ³⁰ ¿Juan masare idé gutoni, ñim̄u rotiyijari ĩre? ¿Dios rotiyijarite ĩre? ¿Masajua rotiyijarite? Yure c̄udiya m̄ua, yiyiju Jesús ĩnare.

³¹ Ito ĩ yija t̄ucõri, ĩnamasiti gāmeri t̄uoĩa b̄usiyijarã:

—¿No bajiro ĩre c̄udirãti mani? “Juan masare idé gutoni c̄oyiju Dios”, mani yija, “¿No yija Juanre t̄uobiticati m̄ua?” manire yigu yiguñji Jesús. ³² Ito bajibojarocati, “Masa rotiyijarã Juanre”, mani yija, manire junisinirã yirãji masa. “Juanre c̄oyiju Dios”, masa ĩna yi t̄uoñajama, ¿no bajiro Jesure c̄udirã yirãjida mani? yi t̄uoñayijarã paia ūjarã. ³³ Ito bajiri:

—Masibea gua, yiyijarã ĩna Jesure.

Ito ĩna yijare:

—Bau, yure rotiru wame gotibicuja yu cuni muare, yiyiju Jesús ñnare.

12

Queno moare rujeo masimena Jesús ñ yire gaye

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Goti masiore ocana ado bajiro masare riasoyiju Jesús:

—Sĩgũ uyé wese oteyiju ñ. Ito yicõri masa ñna rinime yirocu camotayiju ñ wesecare. Ito yicõri uyére wañiaroti goje meniyiju uyé idere ñurocu. Ito yicõri ùmari wi meniyiju ñ ya wesecare, tirũnucuja, yiroca. Ito yija bero gãjerãre ado bajiro gotiyiju ñ: “Yu ya wesecare mua codeja muare waja yigu yiguja yu”, yiyiju ñ ñnare. Ito yicõri wa ucugu wacoayiju ñja. ² Yoa busariju uyé rica bucuaroca ñ ya moari masure cõayiju uyé ñre ãmi ñsitoni. ³ Uyé weseju ñ ejaroca ñre ñnacõri jayijarã weseca coderi masa. ñre uyé ñsimenati, “Wasa”, yiyijarã ñna. Ito bajiri ñe manoti tãdi ejayiju ñre roti ñucarũ tu. ⁴ Uyé ñ ãmibeja ticõri, gãji moari masure cõayiju weseca uju, uyé ñre ãmi ñsitoni. Uyé weseju ñ ejaja ticõri, ñre cuni jayijarã ñna. Ito bajiri ñ ya rijogaju cami cutiyiju ñ. Ito bajiro ñre yicõri ñeñaro busiyijarã ñna. ⁵ Ito bajiro ñre ñna yija ticõri, mucana gãjire cõayiju iti wese uju. ñ ejaja ticõri, ñre sñayijarã weseca coderi masa. Ito bajiri jãjarã busa cõayiju iti wese uju ñja. ñnare cuni ito bajiroti yiyijarã weseca coderi masa. Coriarãre buto jayijarã. Gãjerãre sñayijarã ñna.

⁶ Sĩgũ macu cutiyiju iti wese uju. ñre buto maiyiju ñ. “Yu macure rucubworã ñre tuorã yirãji ñna”, yi tuoñayiju ñ. Ito bajiri ñ macure cuni cõasusayiju ñ ñja. ⁷ Ito bajiri weseca uju macu ñ ejaja ticõri, ado bajiro gãmeri busiyijarã weseca coderi masa: “Adi wese uju macu ñnami ãni. ñ jacu godaja bero adi wese ñ ya wese ñnaro yiroja. ñre sñato mani adi wese ujarã ñnaron. Ito bajiri mani ñre sñaja bero mani ya wese

ñaro yiroja ĩja”, yiyijarã ĩna. ⁸ Ito bajiri ĩre ñiacõri sĭayijarã ĩna. Ito yicõri ĩ ya rujare weseca tunimaju cõayijarã ĩna. Itocõti ña adi oca, yiyijũ Jesús ĩnare.

⁹ Ito bajiro ĩnare goti tĭocõri, ado bajiro seniĭayijũ Jesús masare:

—¿No yigũ yiguĩjida weseca uju ĩnare? Ado bajiro yigũ yiguĩji ĩ. Weseca coderãre sĭagũ wacũ yiguĩji ĩ. Ito yicõri gãjerãre weseca code rotigũ yiguĩji ĩ, yiyijũ Jesús ĩnare.

¹⁰ Gaje ado bajiro gotiyijũ Jesús:

—¿Dios oca tutire tĭĭabeati mũa? Tũoya mũa ado bajiro gotia:

Gũta wi meniri masa coga gũtagã cõayijarã ĩna. Ito bajibojarocati gaje gũta rĕto busaro quenarica ñayijũ ĩna cõabojaraga. Itiga gũtagãna suoriti quenari wi menigũ yiguĩji Dios. Itiga gũtagã manija, ñe menire manoja ĩja.

¹¹ Ito bajiro ãmoñi Dios mani Uju. Ito bajiri itire masicõri bũto tuoĭa wanũa mani, yi gotia Dios oca.

Ito bajiro yiñi Dios yũre rĕtaroti tuoĭa yugu, yiyijũ Jesús ĩnare.

¹² Ito bajiro Jesús ĩ yija tũocõri, ĩre ñia ãmobjayijarã iti cuto ñari masa. “ ‘Ito bajirã ñama ĩna’, manire yirocũ iti ocare gotimi Jesús”, yi tuoĭayijarã ĩna. Ito bajibojarocati masare güirã Jesure ñiabisijarã ĩna. Ito bajicõri itijũna wacoayijarã ĩna ĩja.

Ujarãre mani waja ruyurioja ñaro bajiroti waja yija quena, Jesús ĩ yire gaye

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Fariseo gaye tuoĭarã, Herodes ĩ baba mesa cũni ejayijarã ĩna Jesús tũju. ĩna ujarã rotija tũocõri, Jesús tũ wayijarã ĩna. “Jesús ĩ cũdi masibeja, ĩre oca meni masirã yirãji mani”, yi tuoĭacõri ĩ tũ ejayijarã ĩna. ¹⁴ ĩ tũ ejacõri ado bajiro yiyijarã ĩna:

—Tɔoya Riasogu mɔ. Riojo gotigu ña mɔ. Masa mure busituja guijobea mure. “Masa jeyaro cora bajiroti ñama”, yi tɔoia mɔ. Dios i gotirisere riojo riasogu ña mɔ. Riojo gotigu mɔ ñajare mure seniia gua: “¿Roma cuto gagu ujure i rotiado bajiroti ire gua waja yija quenati? ¿Ire gua waja yibeja cuni quenatite?” yi seniïayijarã ina Jesure.

¹⁵ Ña tɔoïarise masiyijɔ Jesús. Ito bajiri ado bajiro ñnare cɔdiyijɔ i:

—¿No yija yure rɔo ãmoati mua? Niyeru cuji yure ãmi isitẽña. Tirocu ya yɔ, yiyijɔ Jesús ñnare.

¹⁶ Ito i yija tɔocõri, niyeru cuji ire ãmi isiyijarã ina. Iti cujire ticõri ado bajiro ñnare seniïayijɔ Jesús:

—¿Ñimɔ ya rio ñati mua tija? Ito yicõri, ¿ñimɔ wame ucare wãñati ado? yiyijɔ Jesús ñnare.

Ito yija ado bajiro Jesure cɔdiyijarã ina:

—Ujɔ César ya rio bajiro baja, yiyijarã ina Jesure.

¹⁷ Ña ito yija tɔocõri, ado bajiro cɔdiyijɔ Jesús:

—César ye iti ñajama ire isija quena. Ito yicõri Dios ye iti ñaja cuni ire isija quena, yiyijɔ Jesús ñnare. Ito bajiro Jesús i yija tɔo ucayijarã ina.

¿Godacõri tɔdi caticoarã yirãjida masa? yi Jesure ña seniïare gaye

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Ito yija saduceo gaye tɔoïarã coriarã Jesure tirona ejayijarã ina. “Masa ña godaja tɔdi catire ma”, yi tɔoïarã ñayijarã saduceo gaye tɔoïarã. Ito bajiri Jesure seniïarona ejayijarã ina i tɔ:

¹⁹ —Tɔoya Riasogu mɔ. Ado bajiro manire ucañi Moisés ñayorɔ: “Rijorɔ ñasɔogu rĩa macuti i manojore i godagoja i ocabaji manjo cuti wasoaja quena. Ito bajiro yiguti i rijorɔ ñabojarure rĩa cuti isigũ yiguñji”, yi ucañi Moisés ñayorɔ, yiyijarã ina Jesure. ²⁰ Ito bajiri mucana gaje oca goti remoyijarã ina Jesure:

—Jane mejeju sīgũ ñayiju. Co ãmojeno ñarã ocabajirã cutiyiju ĩ. Cajero manajo cutisuooyiju ñasuoğu. Rĩa macuti ĩ manojore godagocoayiju ĩ. ²¹ Ito bajiri manuju godagorore manajo cutiyiju ĩ bero gagu mucana. Ito yicõri ĩ cuni rĩa macuti cõcoayiju. Ito bajiri ĩ bero gagu iso rãcati manajo cutiyiju mucana. ²² Ito bajiroti ñasuoğu ñajacu ĩ ocabaji mesa ĩna jeyaro isore manajo cutibojayijarã ĩna. Iso rãca rĩa cutimena riti goda jedicoayijarã ĩna. ĩna goda jedija beroyu godayijo ĩna manajo ñabojaro ĩja. ²³ “Masa ĩna godaja mucana tũdi catirã yirãji”, ya mu. Riti mu gotija, ¿ñimũ rãca manuju cutigo yigõjida iso mucana tũdi caticõri? ĩna jeyaro manajo ñaņi iso, yiyijarã saduceo gaye tuoĩarã Jesure.

²⁴ Ito ĩna yija tuoõri, ado bajiro cũdiyiju Jesús:

—Dios oca tutire masibea mua. ĩ masirisere cuni masibea mua. Ito bajiri masibiticõri, wisa mua. ²⁵ Tũdi catirã yirãji masa Dios tu cati ñarona. Itoju manajo cutimenaji masa. Ũmacũju Dios ñaro gãna ángel mesa robo bajirã ñarã yirãji masa, yiyiju Jesús ĩnare.

²⁶ Ito yija gaje goti remoyiju Jesús ĩnare: “Godabojarãti mucana tũdi catirã yirãji masa. ¿Moisés ñayoru ĩ ucare tiĩabeati mua? Yucu ãjuricu watoju Dios ĩ busire ruyuyiju Moisésre. Ado bajiro Moisésre busiyiju Dios: ‘Abraham ñayoru yũre rũcũbuogu yami. Isaac ñayoru ito yicõri Jacob ñayoru cuni yũre rũcũbuorã yama ĩna’, yiyiju Dios Moisés ñayorure. ²⁷ ‘ĩna udiarã yũre rũcũbuorã yama’, Dios ĩ yija, catiri seyoama ĩna. Dios tũju ñarãji ĩna. Godarã meje ñama ĩna. Bũto tuoĩa wisa mua”, yiyiju Jesús saduceo gaye tuoĩarãre.

*Dios ĩ rotirise ñasarise gaye
(Mt 22.34-40)*

²⁸ Judio masa rotirise riasori masu Jesús rãca ñna busiroca tuo ñayiju i. Ito bajiri, “Queno cudiami Jesús”, yi tuo ñayiju i. Ito bajiri Jesús tujua wayiju iña ñre seniñarocn:

—¿Disejua ñati Dios rotirise ñasarise? yi seniñayiju i Jesure.

²⁹ Ito yija ado bajiro cudyiju Jesús ñre:

—Dios i rotirise ñasarise ado bajiro gotia: “Tuoya Israel sita gãna mu. Dios siguti ñami mani Uju. ³⁰ Dios mani Ujure buto mani maija quena. Mani ya usijuna, mani tuoñarisena, ito yicori mani seorisena cuni Diore buto mani maija quena”, yi gotia Dios i rotirise ñasarise. ³¹ Iti bero gaye ito bajiroti gotia: “Manimasiti mani mairo bajiroti gãjerãre cuni maija quena”. Disejua gaje Dios i rotirise rëtoro ñasarise manoja, yiyiju Jesús judio masa rotirise riasori masure.

³² Ito yija ado bajiro yiyiju judio masa rotirise riasori masu Jesure:

—Queno ya riasogu mu. Ri ya mu. Dios siguti ñami. Nijua gãji mami. Ito mu yirise riti ña. ³³ Mani Diore maija quena. Mani ya usijuna, mani tuoñarisena ito yicori mani seorisena cuni Diore maija quena. Manimasiti mani mairo bajiroti gãjerãre cuni maija quena. Diore mani maija, masare cuni mani maija, iti ña ñasarise. Diore waibucurã soe ñiada rêto busaro quena ñaroja Diore ito yicori masare cuni mani maija, yiyiju judio masa rotirise riasori masu Jesure.

³⁴ I queno cudija tuocori, ado bajiro yiyiju Jesús ñre:

—Yu tija jabeto ruya, “Yu Uju ñami Dios”, mu yi tuoñaroto, yiyiju Jesús ñre.

Ito bajiro Jesús i yija tuocori, sigujua seniña remo yibisi-jarã ñja. “Mani rëtoro masigũ ñaguñi Jesús”, yi tuoñayijarã ñna. Ito bajiri ñre seniña remobisjarã ñja.

¿Ñimũ janami ñayijari Cristo mua tija? yi Jesús ï seniñare gaye

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Co rumũ Dios ya wiju masare riaso ñagũ ado bajiro seniñayiju Jesús ñare:

—“David ñayorũ janerãbatia janami ñaguñji Cristo”, yicã Dios ï rotirise riasori masa. ¿No yija itire yicati ña?

³⁶ Jane mejeju Espiritu Santo ï ejabuarisena ado bajiro ucañi David ñayorũ:

Cristo, Dios cõaru yu Uju ñami ï. ï ñicuju yu ñabobarocati yu Uju ñami Cristo, yi ucañi David ñayorũ. Gaje uca remoñi David: Yu Uju Cristore ado bajiro gotiñi Dios: “Yu ya riojocaduja rujiya. Mu wajanare mu rotiroca yigu yiguja yu”, yiñi Dios yu Ujure, yi ucayoñi David.

³⁷ ¿No yija, “Yu Uju ñami Cristo”, yiyijari David ñayorũ? Cristo David janerãbatia janami ñacõri, ¿no bajiro David uju bajiyijari Cristo? David ñayorũ janerãbatia janami ï ñaja, “Yu Uju”, yibitiborũ David, yiyiju Jesús ñare.

Jesús queno busija tuocõri, wanũ quenayijarã masa.

“Seti ña mware”, fariseo gaye tuoñarãre Jesús ï yire gaye

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Masare ado bajiro riasoyiju Jesús:

—Judio masa rotirise riasori masa robo mua yibe yirona queno tuoñaña mua. Tite. Ado bajiro yama ña. Yutabujuri quenarise yoarise sãñacõri masa ña tiro riojo wa ucu ãmorãji ña. Ito yicõri cuto gudareco gãjire ña canamuõja, rucubure rãca seniñare ãmorãji ña. ³⁹ Minjuara wiju sãjacõri rucubure cumuro riti ruji ãmorãji ña. Ito yicõri basari rumũ cuni ñasari masa tu riti ba ruji ãmorãji ña. ⁴⁰ Manuju godagoana romiare cuni ña ya wiri ãmarãji ña. Ito yicõri masa ña tiro riojo yoari Diore busirãji ña. “Queno yirã ñama ña”, masa yi

tuoñajaro yirona yoari Diore busirãji ñna. Ito bajiro ñna yija quenabetoja. Ito bajiri ñeñaro ñna yirise waja, waja yirã bato busa quenabeto tōbujarã yirãji ñna. Ñna robo mua yibe yirona queno tuoñaña mua, yiyijũ Jesús masare.

*Wajeago bojoro bujago Diore niyeru iso isire gaye
(Lc 21.1-4)*

⁴¹ Co mũmũ Dios ya wi sãjacōri niyeru cūra jedo tũ ruyiyijũ Jesús. Iti jedojũ masa ñna niyeru Diore cũ isija tiyijũ Jesús. Gajeoni jairã jaje niyeru Diore cũ isiyijarã iti jedojũ. ⁴² Ito yija bojoro bujago ejayijo. Manujũ godagoro ñayijo iso. Jua cuji niyeru kujiri sãyijijo iso. Cobre ñayijũ iti kujiri. Jabetacã waja cutirise ñayijũ iso sãrise. ⁴³ Ito yija ñ rãca riasotiri masare jimioyijũ Jesús:

—Riti mũare gotia yũ. Adio bojoro bujago ñabojagoti queno Diore isimo iso. Gajeoni jairã rēto busaro isimo iso. ⁴⁴ Gajeoni jairãre jaje ña niyeru. Ñna isibojarocati jairo ruya ñnare maji. Isoama bojoro bujago ñabojagoti isi jeomo iso. Iso bare waja yiroti Diore isi jeocōmo iso, yiyijũ Jesús ñ rãca riasotirãre.

13

*Dios ya wi òjea bate godaro yiroja, Jesús ñ yire gaye
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Dios ya wijũ ñnarũ Jesús ñ budirocati ado bajiro yiyijũ ñ rãca riasotigũ:

—Tiya Riasogũ mũ. Quenari wi ña iti wi. Gũta quenarisena queno wi meniñi ñna, yiyijũ ñ Jesure.

² Ito ñ yija tucōri, ado bajiro cudiyijũ Jesús ñre:

—Iti wire queno tiya mũ. Jana batecōrã yirãji masa iti wire. Ito yicōri ñajediro gũtagãrre rea baterã yirãji masa. Ito bajiri adi wi gaye gũtagã gajega joe jesabeto yiroja. Ñarocōti godacoaro yiroja, yiyijũ Jesús ñre.

Adi ũmuari jediroto riojua ado bajiro rētarō yiroja, Jesús ĩ yire gaye

(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Ito yija bero Olivos wame cutiri turia majacōri rujiyiju Jesús. Iti turia riojo sōjū busa ñayiju Dios ya wi. Jesure ricati oca seniīarona ĩ tu eja rūgūyijarā Pedro, Santiago, Juan, ito yicōri Andrés cuni:

⁴ —¿Nocāta rētarō yirojada mū yirise? ¿No bajiro ti masirā yirājida gua? Mū yirise rētaroto riojua, ¿ñere tisuorā yirājida gua? yiyijarā ĩna Jesure.

⁵ ĩna ito yija tuocōri, ado bajiro gotiyiju Jesús ĩnare:

—Queno tuoīaña gājerā muare ruobe yirona. ⁶ “Dios ĩ cūana ña gua”, yi ruorā yirāji ĩna muare. Ito bajiroti masa jājarāre ruorā yirāji ĩna.

⁷ Masa gāmeri jarise ocare mua tuoja, güibeja. Ito yicōri masa gāmeri sīarise ocare mua tuoja cuni, güibeja. Ito bajiroti rētarō yiroja. Ito bajibojarocati susari r̄m̄m̄ meje ñaroja maji. Jaje ñeñarise rētarō yiroja susari r̄m̄m̄ ejaroto riojua. ⁸ Co butu gāna gāmeri sīarā yirāji gaje butu gāna rāca. Ito yicōri co sita gāna gāmeri sīarā yirāji gaje sita gāna rāca. Co cuto ruyabeto sita uero yiroja. Ito yicōri bare jediro yiroja. Ito bajiri ñiocōrā yirāji masa. Quenabeto tōbujasuorā yirāji ĩna. Ito bajibojarocati buto busa rētarō yiroja maji.

⁹ Queno masima gājerā muare ñiame yirona. Muare ñiacōri ñasari masa tu āmi warā yirāji ĩna. Ito yicōri minijuara wijū muare bajerā yirāji ĩna. Yure tuorūnurā mua ñajare ujarā riojo muare jidi rūgōrā yirāji. ĩna tiro riojo, “Jesure tuorūnurā ña gua”, yirā yirāji mua. ¹⁰ Susari r̄m̄m̄ riojua Dios oca quenarisere masa jeyaro masi jedirā yirāji ĩja. ¹¹ Muare ñiacōri ujarā riojo muare āmi cūrā yirāji ĩna. Ito bajiro muare ĩna yibojarocati güibeja. Ujarāre mua cūdiroti buto tuoīa oca jaibeja. ĩnare mua

queno cuditoni gotigu yiguñji Espiritu Santo. Mña meje busirã yirãji. Espiritu Santo mñare quedi sãjacõri busigu yiguñji ï, yiyiju Jesús ï rãca riasotirãre.

¹² Mucana ñnare gaje goti remoyiju Jesús:

—Sĩgũ rĩa ñabojarãti ñna ñnarãre sĩa rotirã yirãji. Ito yicõri ñna jacũ ï rĩare sĩa rotigu yiguñji ï. Ñ rĩa cuni ito bajiroti ñna jacure sĩa rotirã yirãji. ¹³ Yure mña tuorũnũja ticõri, buto junisirã yirãji ñna. Ito bajibojarocati no yure tuorũnũgũreti masogũ yiguñji Dios. Ñre catitĩñare ñsigũ yiguñji Dios, yiyiju Jesús ñnare.

¹⁴ 'Diore goti ñsiri masũ ñayoru ï ucagore ticõri queno tuoñaña mña: “Co rumũ, rũmũ buto bũogũ cũrã yirãji masa Dios ya wijũ. Quenabetoja iti”, yi ucañi Diore goti ñsiri masũ. Ñre mña tija ejori rudi waja. Judea sitaju mña ñajama, gũtagũju rudi waja. ¹⁵ Mña ya wi rijogodoju mña ñaja, gajeoni ñmirã ruji wabeja. Mña ruji waboriju manoja mñare. ¹⁶ Weseca moarã mña ñaja cuni, yutabujure ñmirã wijũ tũdi wabeja. Mña tũdi waboriju manoja mñare. ¹⁷ Romia rĩa sãñarã ñna ñaja buto guijoro yiroja susari rumũri. Ñjurã rucorãre cuni ito bajiroti guijoro yiroja. ¹⁸ Susari rumũ juebũcu ñaroca iti rõtame yirona Diore seniña mña. ¹⁹ Susari rumũri riojua ñeñaro tõbujarã yirãji masa. Dios adi macãrucũro ï rujeoja bero ñna tõbujado rõtõ busaro tõbujarã yirãji masa ñja. Ito bajiro mucana tũdi rõtabeto yiroja ñja. ²⁰ Yoari quenabiti rumũri iti ñaja sĩgũ ruyabeto goda jedirã yirãji masa. Ito bajibojarocati ï ñnarã ï besanare maicõri, yoari meje busati cũgũ yiguñji quenabiti rumũri.

²¹ 'Sĩgũ ï mñare gotija: “Tiya adoju ñami Cristo”, ï yija, tuobeja ñre. Gãji mñare ï gotija, “Titẽña õju ñami, Dios ï cõaru”, ï yija, cudibeja ñre cuni. ²² Rũori masa jãjarã wadirã yirãji. “Yuti ña Cristo”, “Yuti ña Diore goti ñsiri masũ”, yirã yirãji ñna. Ito yicõri masare ruo ñmorã ñna

masiro bajiro guijoro tiyamani ñnare ñorã yirãji ñna. Dios ñ beseanare cuni ruo ãmbojarã yirãji ñna. ²³ Queno tuoña masiña mua. Iti rëtaroto riojua muare goticã yu. Ito bajiri queno bajiya mua, yiyijũ Jesús ñnare.

Yu Masa Rïjoru tũdi ejagu yiguja, Jesús ñ yire gaye

(Mt 24.29-35,42,44; Lc 21.25-36)

²⁴ 'Quenabeto masa ñna tũbujari rumuri bero ãmacañi ñ busurise jediro yiroja. Ñami gagũ ito bajiroti bajigu yiguji. Ito bajiri busumenaji ñna ñja. ²⁵ Ñocõa cuni nuruorã yirãji. Ito yicõri quedirã yirãji ñna. ²⁶ Ito baji ñnaroça yu Masa Rïjoru ñajare yure tirã yirãji masa. Ide bueri watoju buto masirise rãca wadigu yiguja yu. Ito yicõri busurise rucogu wadigu yiguja yu. ²⁷ Ñmacũju Dios ñ ñaro gãna ángel mesare cõagũ yiguja yu masare ñna ãmitoni. Ito bajiri macãrucũro ñnarcõti bata warã yirãji ñna, Dios ñ beseanare miojurona.

²⁸ 'Higuera wame cutiricu ocare tuo masiña muare yu gotija. Ito bajiri itigu jũ buja ticõri, "Jabeto ruya cuma ejaroto", yi masia mani. ²⁹ Ito bajiroti yu gotiado bajiroti iti rëtasuõja ticõri, "Jabeto ruya Masa Rïjoru ñ tũdi wadiroto", yi masirã yirãji mua. Sõju meje ñagũ yiguja yu. ³⁰ Riti muare gotia yu. Adi rumuri gãna ñna goda jediroto riojua, yu busiro bajiroti rëtarõ yiroja. ³¹ Adi sita, macãrucũro cuni jedicoaro yiroja. Ito bajibõjarocati yu ocama jedibetoja. Yu gotiado bajiroti rëtarõ yiroja.

³² 'No yicõri yu tũdi wadiri rumu masire ma masare. Ñmacũju gãna ángel mesa cuni masimenaji. Yu Dios Macu ñabõjaguti masibea yu cuni. Mani Jacu Dios sïgũti masiami yu tũdi wadiroti rumu.

³³ 'Ito bajiri queno tirũnũma mua. Yu wadiri rumu mua masibea queno tirũnũma mua. ³⁴ Muare oca gotia yu. Queno tuoña. Wi uju ñayijũ sïgũ. Wa ucugu warocu

ĩ ya moari masare wi code rotiyijũ ĩ. ĩ waroto riojuajũ ĩna moaroti gotiyijũ ĩnare. Ito yicõri soje coderi masure tirũnu rotiyijũ wi ɛju. ³⁵ ĩ robo bajiro wacũ yigũja yũ cũni. Ito bajiri queno tirũnuña mũa. Yũ wadiroti masibea mũa. Rãiocũro, ñami gũdareco, cara yujirocati, busuri yũ wadiroti masibea mũa. ³⁶ Itocõti yũ ejaja canibeja. Masimena bajiro bajibeja. ³⁷ Mũare yũ gotirise masa jeyarore goti jeocõa yũ. Queno tirũnuña mũa, yiyijũ Jesús ĩnare.

14

Jesure ñia ãmorã ĩna cunire gaye

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jũa rũmũ ruyayijũ basa ĩna meniroto. Naju wadarise ɛco wũoya mani bare basa ñayijũ. Iti wame ñayijũ Pascua. Iti rũmũri Jesure sĩa ãmoyijarã paia ɛjarã, judio masa rotirise riasori masa cũni. Jesure ñia ãmorã, “¿No bajiro ĩre oca menirujati mani?” yi tũoñayijarã ĩna. ² Ado bajiro yiyijarã coriarã:

—Pascua basa ñaroca Jesure mani ñiaja, masa junisinirã yirãji manire. Ito bajiri ĩre ñiabitiruja mani Pascua basa iti ñaroca maji, yiyijarã ĩna.

Romio Jesús ya rijogajũ sutirise iso jiojeore gaye

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Betaniajũ Jesús ĩ ña ucurocati Simón rujũ cami cutig-orũ ya wijũ ñayijũ ĩ. Ito ĩna ba rujirocati romio ejayijo ĩna tũ. Gũta alabastro wame cutirisena ĩna meniraga rũcoyijo iso. Itigajũ nardo úye jiocõri ãmi ejayijo iso. Queno sutĩ quenarise ñayijũ iti. Godana rujũre turoti ñayijũ nardo úye. Iti ñayijũ buto waja rũcurise. Itiga ãmũmare wẽjeacõri Jesús ya rijoga joejũ úye jio guyijo iso. ⁴ Ito bajiro iso yija ticõri, itijũ ñarã coriarã junisiniyijarã:

—¿No yija úyere rocati cõati iso? ⁵ Iti úye trescientos waja cutibojabũ. Iti waja niyeru bujacõri bojoro bujarãre ísiruboyija isore, yiyijarã coriarã ínamasiti tuoia busirã. Ito bajiro tuoïacõri isore tudiyijarã ñna.

⁶ Ito ñna yija tuocõri, ado bajiro yiyijũ Jesús ñnare:

—Isore tudibesa mua. ¿No yija isore rucubobeati mua? Iso yirise quenasacõa yure. ⁷ Mua rãca riti ñatĩñarã yirãji bojoro bujarã. Ito bajiri ñnare ejabuatĩñarã yirãji mua. Yũama mua rãca ñatĩñabicũ yigũja. Ito bajiri mua rãca yũ ñaroca maji yũjũare ejabũaja quena. ⁸ Adio iso tuoïaro bajiro queno yure yimo iso. Yũ godaroto riojũ yũ ya rujũre úye queno sutu quenarise tumo iso. ⁹ Riti mũare gotia yũ. Dijũ Dios oca quenarise ñna riasoja yure queno iso yigore gaye tuorã yirãji masa. Ito bajiri iso queno yirise tuoïacõri, isore ãcabojamenaji ñna, yiyijũ Jesús ñnare.

Jesure ñna ñiatoni Judas ñ oca menire gaye

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Ito yija paia ujarã rãca busirocu wayijũ Judas Iscariote. Jesús rãca riasotirã jũa gũbojeno ñagũ ñayijũ ñ. Jesure ñiatoni paia ujarãre gotiyijũ ñ. ¹¹ ñ gotija tuocõri, wanuyijarã ñna:

—Niyeru mũre ísiana gũa, yiyijarã ñna Judasre.

Ito bajiri, “Jesure ñna ñia masitoni, ¿no bajiro ñnare ñorũjati yũ?” yi tuoïasũoyijũ Judas.

Jesús ñ basusare gaye

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹² Naju wadarise uco wũoya mani bare basa ejayijũ, Pascua basa ñasũori rũmũ. Oveja macũ Diore soe ísiri rũmũ ñayijũ iti rũmũ. Iti rũmũti Jesús rãca riasotiri masa ado bajiro seniñayijarã ñre:

—¿Noju gwa ware ãmoati mu, bare meni yurã Pascua basa baroti? yiyijarã ãna Jesure.

¹³ Ito yija jũarã ã rãca riasotirãre goti ñucayiju Jesús:

—Cuto wasa. Itoju ãmugũ ide gõnaraduna ide gõnagũre ti bujarã yirãji mua. Ìre Suyu waja. ¹⁴ Suyu sãjacõri wi ãjure seniãama: “Manire riasogu ado bajiro yimi: ‘¿Noju ñati yu rãca riasotirã rãca Pascua basa menirã gwa baroti sõa?’ yimi mani Uju gware”, yiba mua, yiyiju Jesús ãnare. ¹⁵ Ito bajiro mua yija tuocõri, co sãnimu weca ñari sõa jajo sõa muare gotigu yiguĩji. Ìna quenocãra sõa ñaroja. Ito bajiri iti sõaju bare menima mani baroti, yiyiju Jesús ãna jũarãre.

¹⁶ Ito ã yija tuocõri, ãna jũarã wayijarã. Wacõri cutoju ejayijarã. Itoju Jesús ã gotiado bajiroti ti ejayijarã ãna. Itoju Pascua bare meniyijarã ãna ãja.

¹⁷ Iti rãiosuoriju ejayiju Jesús ã rãca riasotirã rãca. Juu gubojeno ñayijarã ãna. ¹⁸ Ìna baroca ado bajiro gotiyiju Jesús ãnare:

—Riti muare gotia yu. Mani wato sigũ ñami yu rãca bagu. Yure ñiajaro yirocu gãjerãre gotigu yiguĩji ã, yiyiju Jesús ãnare.

¹⁹ Ito bajiro ã yija tuocõri, buto bojori bujayijarã ãna. Ito yicõri ãnacõti Jesure ado bajiro seniãasuoyijarã:

—¿Yujua ñati? yi jedi wayijarã ãna.

²⁰ Ito yija Jesús cudiyiju ãnare:

—Juu gubojeno ñagũ yu ya tãroti yu rãca najuro weo bagu ñami ã. ²¹ Dios oca tuti iti gotiro bajiroti rãtaro yiroja yure. Yu ña Masa Rãjoru. Yure ñiacõri sãrã yirãji masa. Ìni, gãjerã yure ñiajaro yirocu gotigu, bujato bujagu yiguĩji. Ito bajiri ã rujeabeja quenaboyija ãre, yiyiju Jesús ãnare.

²² Īna baroca riti ĩ ya ãmoju najuro ãmi rucoyiju Jesús. “Queno ya Dios mu”, yiyiju Jesús. Najuro igata batocōri ĩsiyiju ĩnare. Ito yicōri ado bajiro ĩnare gotiyiju Jesús:

—Īmo baya. Adi ña yu ya ruju robo bajiro bajirise.

²³ Ito yija Jesús ĩ ya ãmona rujatēro ãmiyiju. Iti tēro rucocōri, “Queno ya Dios mu”, yiyiju ĩ. Ito bajiro yicōri ĩnare ĩsi ñucayiju Jesús. Ito bajiri ĩna ñarocōti idi jediyijarã. ²⁴ Ito yicōri ado bajiro ĩnare gotiyiju Jesús:

—Adi ña yu ya rí robo bajiro bajirise. Yu ya rí iti budija jājarã masa ñeñaro ĩna yirisere coero yiroja. Yu ya rí yure iti budija ticōri, “Dios ĩ gotiado bajiroti yami ĩ”, yi masirã yirãji masa. ²⁵ Riti muare gotia yu, juaji uyé ide idibicuja yu maji. Dios ĩ rotiroju ejacōri gajero bajirise idigu yiguja yu mucana, yiyiju Jesús ĩnare.

“ ‘*Jesure masibea yu*’, yigu yiguja mu”, Pedrore Jesús ĩ yire gaye

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Ito yija Diore basa tñocōri Olivos wame cutiri turiaju wayijarã ĩna. ²⁷ Ito ĩna waroca ado bajiro yiyiju Jesús ĩnare:

—Yure tuorũnrã ñabojarãti tuoia jidicãrã yirãji mua. Ito bajiri yure jidicãcōri wagorã yirãji mua ñarocōti, yiyiju Jesús. Ito bajiroti gotia Dios oca tuti cuni. Tite mua: “Oveja coderi masure sãagũ yiguja yu. Ito bajiri ĩ ya oveja rudi batecoarã yirãji”, yi gotiami Dios ĩ oca tutina. ²⁸ Yure ĩna ñiaja ticōri, rudi batecoarã yirãji mua. Ito bajibojarocati yure ĩna sãaja bero mucana tũdi catigu yiguja yu. Tũdi caticōri mua riojuã busa Galilea sitaju wacu yiguja yu, yiyiju Jesús ĩnare.

²⁹ Ito ĩ yija tuocōri, ado bajiro yiyiju Pedro:

—Īnama mure jidicãrã yirãji. Yumama bajibicuja, yiyiju Pedro Jesure.

³⁰ Ito ĩ yija tuocōri, ado bajiro cudiyiju Jesús ĩre:

—Riti mure gotia yu. Adi ñamiti cara juaji yujiroto riojua udiayi, “Jesure masibea yu”, yigu yiguja mu, yiyiju Jesús Pedre.

³¹ Ito i yija tuocōri, ado bajiro yiyiju Pedro:

—Meje, “Jesure masibea yu”, yibicuja yu. Yure ina sã amoja cuni, “Jesure masibea yu”, yibicuja yu, yiyiju Pedro Jesure.

Pedro i yiro bajiro riti yi jediyijarã ina.

Getsemaní wame cutiri weseju Jesús i Diore rãcubure gaye

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Ito yija Getsemaní wame cutiri weseju wayijarã ina. Itoju ejacōri i rãca riasotirãre ado bajiro gotiyiju Jesús:

—Õ Diore busigu yu waroca riti, ado rujiya maji, yiyiju Jesús ñare.

³³ Ito bajiri udiarãre ãmi wayiju Jesús. Pedro, Santiago ito yicōri Juanre cuni ãmi wayiju i. Ina waroca riti buto tuoia bojori bujasuoyiju i. ³⁴ Ito bajiri ado bajiro yiyiju Jesús ñare:

—Yu ya usiju buto tuoia bojori buja yu. Ito bajiri goda wacu ya yu yiado bajia yure yu ya usiju. Ado tujaya mua maji. Canimenati yure bocati ñama mua, yiyiju Jesús ina udiarãre.

³⁵ Ito yicōri ina riojua sōjua busacã wayiju Jesús. Ito wacōri i ya rio sitaju muqueacōri Diore busi ñayiju i. Quenabeto junirise ire rētabititoni Diore seniyiju Jesús.

³⁶ Diore busigu ado bajiro yiyiju Jesús:

—Cuna, ñeju mu yi masibiti manoja. Ito bajiri yu tōbu-jabe yirocu, mu yure ejabure amo yu. Ito bajibojarocati yu ãmoro bajiro meje mu yija quena. Mu ãmoro bajirojua mu yija quena, yiyiju Jesús Diore.

³⁷ Diore busi tñocōri tñdi wayijũ Jesús ñna ɯdiarã tũju. Ñna caniroca ejayijũ Jesús. Ito ñna bajija ticōri, ado bajiro yiyijũ Jesús Pedrore:

—Simón, ¿canigũ yati mũ? Coji cōrecō, ¿tirũnu sēobeati mũa? ³⁸ Canibesa. Queno ti ñaña mũa. Ito yicōri Diore seniña, mũa ñeñaro yibe yirona. Mũa ya ɯsijũama queno tũoĩarã ñabojarãti, mũa ya rujũna queno yi masibea mũa, yiyijũ Jesús Pedro mesare.

³⁹ Ito yija Diore busirocũ wayijũ Jesús mũcana. Ñ senisũoado bajiroti gotiyijũ Jesús Diore mũcana. ⁴⁰ Diore busi tñocōri tñdi wayijũ Jesús ñna tũju mũcana. Ñnare wũjo bũto jeobũajare canicoayijarã ñna. Ito bajiri ñna caniroca ti bũjayijũ Jesús ñnare. Yujicōri bũto Jesure bojo tiyijarã ñna. Ito bajiri ñre cũdi masibisijarã ñna. ⁴¹ Jũaji Diore busicōri mũcana Diore busigũ wayijũ Jesús. Ito yija bero tñdi wayijũ ñna tũ mũcana:

—¿Cani tujarã yati mũa maji? Itocō caniña mũa. Yũre ñna ñiaroti rũmũ ejacoaju ñja. Yũ ñna Masa Rĩjorũ. Ñeñara masa yũre ñiajaro yirocũ gotiri masũ ejacoami ñja. ⁴² Ita. Wũmũña. Wato. Gãjerã yũre ñiatoni gotiri masũ eja-coami, yiyijũ Jesús ñ rãca riasotirãre.

Jesure ñna ñiare gaye

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³ Jesús ñ busiroca riti ejayijũ Judas. Jesús rãca riasotigũ ñayijũ Judas, jũa gũbojeno ñagũ. Judas rãca masa jãjarã wadiyijarã. Sarera jã rũcocōri, yucũ rũcocōri wadiyijarã ñna. Ñnare cõayijarã paia ɯjarã, judio masa rotirise riasori masa, ito yicōri bũcũrã cũni. ⁴⁴ Judas Jesure ñna ñiarotire gotiyijũ ñnare:

—Ado bajiro Jesure ñogũ yigũja yũ mũare. Recoti yũ usugũ ñ ñagũ yiguĩji. Ñre yũ ñoja bero queno ñiama mũa, mũare ñ rudibe yirona, yiyijũ Judas.

⁴⁵ Ito ejacōri Jesús tū eja rūgūyijū Judas. Ito yicōri Jesure ado bajiro yiyijū ī:

—¿Ñati yure Riasogū mū? yi ejayijū Judas.

Ito yicōri Jesure usuyijū ī. ⁴⁶ Ito ī yija ticōri, ĩna ya āmona Jesure āmi wayijarā ĩna, ī rudibe yirona.

⁴⁷ Ito tū rūgōgū ĩ ya sarera jāi tūaweā āmiyijū. Ito yicōri paia ũjūre moa ĩsiri masure ĩ ya gāmoro jatayijū ī. ⁴⁸ Ito bajiro ĩ yija ticōri, ado bajiro yiyijū Jesús masare:

—¿Sarera jāi rūcocōri, yucū rūcocōri yure ñiarā wadiri mūa? ¿Yū riniri masū meje ñabobarocati, “Riniri masū ñaguĭji”, yirona yure ñiarā wadiri mūa? ⁴⁹ Co rūmū rūyabeto Dios ya wijū mūa wato ñasotibū yū, mūare riasogū. Ito yū ñabobarocati yure ñiabiticū mūa maji. Mūa yure ñiaja, Dios oca tuti gotiādo bajiro rēta yure, yiyijū Jesús ĩnare.

⁵⁰ Ito yija Jesure ĩna ñiaja ticōri, ī rāca riasotiri masa ñarocōti rudi batecoayijarā ĩna ĩja.

⁵¹ Sīgū mamū ĩna Jesure āmi warocati sūya wayijū ĩnare. Saya jāina riti gūmayijū ī. Ito ī ñaroca ĩre ñiabojoyijarā itijū ñarā. ⁵² Ito bajibobarocati saya jidi queocōri ñe macūti ũmaquedi wayijū ī.

Ujarā ñasarā, “Seti ña mure”, Jesure ĩna yire gaye

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

⁵³ Ito yija paia ũjū ñasagū ya wijū Jesure āmi wayijarā ĩna. Ito bajiro yicōri minijuayijarā paia ũjarā ñarocōti. Judio masa rotirise riasori masa, būcūrā cūni minijuayijarā ĩna. ⁵⁴ Pedro sōjū busajū suyayijū ĩnare gūigu. Paia ũjū ñasagū ya wi ñari tūcūro ejayijū ī. Itojū ejacōri tujacoayijū Pedro ĩja Dios ya wi coderi masa rāca. Ito yicōri ĩna rāca jea sumayijū ī.

⁵⁵ Ito bero paia ũjarā ito yicōri ũjarā ñasarā cūni Jesure sīa āmoyijarā ĩna. Ito bajiri, “Ado bajiro ñeñaro yami Jesús”, yi rūo gotironare āmabojoyijarā ĩna. No yi būja

masibisijarã ãna. ⁵⁶ “Adi seti ña Jesure”, jãjarã ãna yi ruobojarocati sãgũ tuoïaro bajiro meje tuoïa busiyijarã ãna. ⁵⁷ Coriarã wumũ rãgõcõri busi tudiyijarã Jesure:

⁵⁸ —Ï busija tuobu gũa: “Dios ya wi masa menira wi jana batecõcũja yũ. Ito bajibojarocati udia rumũ beroti mũcana iti wire jõrojocũja yũ, masa menire gaye meje”, yimi Jesús, yiyijarã ãna.

⁵⁹ Ito bajibojarãti sãgũre bajiro meje tuoïayijarã ãna.

⁶⁰ Ito yija paia uju wumũ rãgũyiju ãna wato. Ito yicõri Jesure seniïayiju ã:

—¿Cudibeani mu? ¿Ñeonire mure busituati ãna? yiyiju paia uju Jesure.

⁶¹ Ito bajiro ã yibojarocati itire cudibisiju Jesús. Cudibicuti tujayiju ã. Ito bajiri mũcana tadi seniïayiju paia uju ãre:

—¿Muti ñati Cristo, Dios Macu? yiyiju ã Jesure.

⁶² Ito ã yija tuocõri, ãre cudiyiju Jesús ãja:

—Au, ãti ña yũ, yiyiju Jesús. Yu ña Masa Rĩjoru. Ija Dios rãca ã ya riojocadũja yũ rujiya tirã yirãji mũa. Yu Jacu Dios rãca umacũju ide bueri rãca gũa ruji wadiya tirã yirãji mũa, yiyiju Jesús ãnare.

⁶³ Jesús ito ã yija tuocõri, ãmasiti ã ya yutabuju ñigãyiju paia uju. ã junisinirisere ãorocu ito bajiro yiyiju ã. Ito yicõri ado bajiro yiyiju ã:

—Gãjerã Jesure tore tuo amobea yũ ãja. ⁶⁴ Mũa cuni tuobu Diore Jesús ñeñaro ã yirise. Ito bajiri, ¿no bajiro amoati mũa? yiyiju paia uju masare.

Ito bajiro ã yija tuocõri: “Ëre sãaruja mani”, yi jediyijarã masa.

⁶⁵ Ito yija coriarã Jesure go ide eobate guyijarã ãna. Ito yicõri Jesús ya cajea moabiacõri ãre jayijarã ãna. Ëre jacõri ado bajiro seniïayijarã ãna:

—¿Ñimũ mure jari? Recoti mũ tuo masijama, “Í yũre jami”, yigũ yigũja mũ, yi ajeyijarã ñna Jesure.

Dios ya wi coderi masa cuni ĩ ya riojũ jayijarã ñna.

Jesure masibea yũ, Pedro ĩ yire gaye

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-29)

⁶⁶ Ito ñna yiroca iti wi tũ ñari tũcũroju ñayijũ Pedro. Ito ĩ ñaroca paia ujũre moa ĩsiri maso ejayijo ĩ tũ. ⁶⁷ Pedro jeame tũ ĩ rujija ticõri, ĩre ti rũgõcoayijo iso. Ito bajiri ado bajiro yiyijo iso ĩre:

—Mũ cuni Jesús Nazaret gagũ rãca wa ucuyija mũ, yiyijo iso Pedore.

⁶⁸ Iso ito yija tũocõri, ado bajiro cudiijũ ĩ:

—Jesús rãca wa ucubiticũ yũ. ĩre masibea yũ. Mũ busirisere tuo masibea yũ, yiyijũ Pedro isore.

Ito yicõri sãjasũora soje tũjũa budi wayijũ ĩ. Ito ĩ bajiroca riti cara yujijũ. ⁶⁹ Paia ujũre moa ĩsiri maso mũcana Pedore ti bũjacõri ado bajiro yiyijo itijũ ñarãre:

—Ñni ñami Jesús rãca riasotiri masũ, yiyijũ iso.

⁷⁰ Iso ito yija tũocõri: “ĩre masibea yũ”, yiyijũ Pedro mũcana. Ito yija itijũ ñari masa ado bajiro yiyijarã Pedore:

—Mũti ña ñna rãca gagũ. Mũ ña Galilea gagũ. ĩna bajiroti busia mũ cuni, yiyijarã ñna ĩre.

⁷¹ Ito yija ado bajiro cudiijũ Pedro:

—Jesure masibesacõa yũ. Bũgũti yũ yija yũ ñeñaro tõbũroca yijaro Dios, yiyijũ ĩ. Ito mũa busigure masibea yũ, yiyijũ Pedro.

⁷² Ito ĩ yirocati mũcana tũdi yujijũ cara. ĩ yujija tũocõri, Jesús ĩ gotire tũoĩa bũjayijũ Pedro: “Cara jũaji ĩ yujiroto riojũa udiaji, ‘Jesure masibea yũ’, yigũ yigũja mũ”, Jesús ĩ gotire tũoĩacõri bũto otijijũ Pedro.

15

Pilato tujũ Jesure ãna ãmi ejare gaye

(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Ito bususũoroca paia ujarã, bucurã cuni minijuayijarã. Ito yicõri judio masa rotirise riasori masa, ujarã ñasarã cuni ñajediro minijuayijarã. Minijuacõri Jesure ãmo siacõri ãre ãmi wayijarã Pilato tujũ. ² Ñ tu Jesure ãna ãmi ejaroca ado bajiro seniãayijũ Pilato ãre:

—¿Muti ñati judio masa uju? yiyijũ Pilato Jesure.

Ito ã yija tuocõri, ado bajiro cudiyijũ Jesús ãre:

—Mu yiro roboti ña, yiyijũ Jesús ãre.

³ Ito yija paia ujarã jaje oca meniyijarã Jesure. ⁴ Ito bajiri mucana tudĩ seniãayijũ Pilato Jesure:

—¿Cudibesacõati mu? ¿Masibeati mu, jeyaro mure oca menirã yama ãna? yiyijũ Pilato ãre.

⁵ Ñ ito yibojarocati ãre cudibisijũ Jesús. Ñ cudibeja ticõri, bũto tuoĩa ucayijũ Pilato.

Jesure sãarũja mani, ãna yire gaye

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶ Masa ãna basa ñaroca riti ado bajiro yisotiyijũ Pilato. Sãgũ tubiara wijũ ñagũre masa ãna bucõa rotija, ãre bucõayijũ Pilato. ⁷ Ito bajiro ãna yi ñari rumũ tubiara wijũ sãgũ ñayijũ Barrabás wame cutigũ. Masa sãgoana rãca tubiara wijũ ñayijũ Barrabás. Oca riawũsacõri masa sãana ñayijarã Barrabás mesa. ⁸ Ito yija judio masa ejaõri Pilatore ado bajiro yiyijarã ãna:

—Mu yisotiro bajiro, sãgũre mu bucõare ãmoa gua, yiyijarã ãna ãre.

⁹ Ito yija Pilato cudiyijũ ãnare:

—¿Ñimure yũ bucõare ãmoati muã? ¿Judio masa ujure yũ bucõare ãmoati muã? yiyijũ Pilato.

¹⁰ Jesure riti masa jâjarã ãna tuo suyaja ticõri, buto junisiniyjarã paia ujarã. “Guajuare riti ãna tuo suyaja quena”, yirona buto junisiniyjarã ãna Jesure. Ito bajiri ãre ti terã Pilatore ãsiyjarã ãna. Ito bajiro ãna yija tuo masicõyiju Pilato. ¹¹ Paia ujarã oca sãoro masare busiyjarã. Ito yicõri ado bajiro ãnare gotiyjarã: “Pilatore seniteña, Barrabásre ã bucõatoni”, yiyjarã ãna. ¹² Ito yija Pilato seniñayiju masare:

—¿Ñe ya yire ãmoati mua, “Judio masa uju ñami”, mua yigure? yiyiju Pilato masare.

¹³ Ito ã yija tuocõri, awasã cudiyjarã ãna:

—Yucutẽojũ ãre jaju sãaña, yiyjarã ãna.

¹⁴ ãna ito yija tuocõri:

—¿Ñe ñeñarise yicati ãni? yiyiju Pilato masare.

Ito bajiro ã yija tuocõri, mucana tudi awasã cudiyjarã masa:

—Yucutẽojũ ãre jaju sãaña, yiyjarã ãna.

¹⁵ Ito yija masa rãca queno ña ãmogũ Barrabásre bucõacõyiju Pilato ãja. Ito yicõri, “Jesure bajeya mua”, yi rotiyiju ã ya moari masare. ãna baje tãoroca masare ãsiyiju Pilato, Jesure ãna jaju sãatoni.

¹⁶ Ito bajiri surara ãmi wayjarã Jesure iti sita gagũ uju ya wi totiju. Ito yicõri surara ujarã ñarocõti minijuayjarã iti wijũ. ¹⁷ Iti wi totiju ñacõri Jesure saya sãa ñiro sãyjarã ãna, uju ã sãñaro bajiro. Ito yicõri jota bedo seara bedo ãre jeoyjarã ãre. ¹⁸ Ito yicõri ado bajiro Jesure tudi ajeyjarã ãna:

—Judio masa uju ña mũ. Gua bero catiba, yiyjarã ãna Jesure.

¹⁹ Ito yicõri ã ya rijogaju yucuna ãre jayjarã. Ito yicõri ãre go ide eobate guyjarã. ã riojo rijomunigãna ñini rãjucõri ado bajiro ãre aja tudiyjarã ãna: “Mũ ña uju ñasagu”, yi aja tudiyjarã ãna Jesure. ²⁰ ãre aja tudi tãocõri ã ya yutabuju sũaro ruayjarã ãna. Ruagocõri mucana ã

sãñasuoadoti tũdi sãyijarã ãna mũcana. Ito yicõri Jesure yucutẽojũ jaju sãrona ãre tũa wayijarã ãna ãja.

Yucutẽojũ Jesure ãna jaju sãare gaye

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ Jesure ãna tũa waroca ãna tũ ejayijũ Simõn wame cutigu. Cirene cuto gagu ñayijũ ã. Alejandro, ito yicõri Rufo jacũ ñayijũ ã. Jesús tũ Simõn ã rãta waroca ã ya yucutẽore gaja rotiyijarã surara ãre.

²² Ito yija Jesure ãmi wayijarã Gõlgota wame cutiri turiajũ. “Rijoga gõa”, yireoni ña iti Gõlgota yire. ²³ Itojũ ejacõri Jesure uyé ide, mirra uco wũsaro ãre iobojayijarã ãna. Itire idibisijũ Jesús. ²⁴ Ito yija Jesure yucutẽojũ jaju wõyijarã ãna. ã ya ãmo ito yicõri ã ya gũbore cũni jajuyijarã come wacana. Jesús ya yutabujure ãmorã ado bajiro yiyijarã ãna: “Ñimũjua Jesús ya yutabuju ã bũjaja tiana mani”, yirona gũta ajerina rea ajeyijarã surara. Ito bajiro yi ajecõri, ã ya yutabujuri gãmeri batoyijarã ãna ãja.

²⁵ Busuri busa nueve tujarocacõ Jesure jajuyijarã ãna.

²⁶ Jesús ya rijoga weca cumu jãi ucara jãi wõyijarã ãna. “Ãni ñami judio masa uju”, yi ucare ñayijũ iti jãijũ. “Iti waja seti ña ãre”, yireoni ñayijũ ito uca wõre. ²⁷ Jesús rãca cocati jũarã riniri masare jajuyijarã ãna. Sīgũ Jesús ya riojocadũja ñayijũ, gãji ã ya gãcodũjajua. ²⁸ Ito iti bajija Dios oca tuti iti gotiro bajiroti rãtacoayijũ: “Ñeñaro yirã rãca ñacõri, ã cũni ñeñaro yigu ñaguũji”, yirã yirãji masa, yi ucare ñayijũ Dios oca tutijũ.

²⁹ Itijũ gãna Jesús tũ rãta warãti ãre aja tudiyijarã ãna:

—“Dios ya wire jana batecõcũja yũ. Ito yicõri udia rãmũ bero mũcana jõrojocũja yũ”, yibojacũ mũ, yiyijarã masa Jesure. ³⁰ Mũmasiti masoña. Ito yicõri yucutẽojũ wãñagũ ruji waya mũ, yiyijarã ãna Jesure, ãre aja tudirã.

³¹ Paia ujarã, judio masa rotirise riasori masa cũni ito bajiroti aja tudiyijarã ãna Jesure:

—Gãjerãre masobojaguti ïmasiti maso masibeami ï, yiy-
ijarã ïna. ³² Cristo, Israel sita gãna uju mu ñaja, ruji masigũ
yigũja mu. Yucutẽojũ mu rujija ti ãmoa gũa. Mu rujija
ticõri, “Cristo ña mu”, yiana gũa, yiyijarã ïna Jesure.

Jesús rãca cocati yucutẽojũ jaju ecoana cuni aja tudiyi-
jarã ïre.

Jesús ï usi jedire gaye

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Ëmũa gũdareco ñaroca macãrucũro ñarocõti rãitĩa-
coayijũ ïja. Yoari rãitĩayijũ iti. Ñamicajũa busa tres ñaroca
itocõ busuyijũ mucana. ³⁴ Itocõ tũjarocati buto awasãyijũ
Jesús ï ocana:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? yiyijũ Jesús. “Dios yũ
Jacũ, ¿no yija yũre wagoati mu?” yireoni ñayijũ iti ï ocana.

³⁵ Coriarã ito ña coderã ï awasãja tũocõri, ado bajiro
yiyijarã ïna:

—Tũoya mũa. Diore goti ïsiri masũ Elías wame cutigure
jigũ yirũ ï, yiyijarã ïna.

³⁶ Ito yija sũgũ ito ñagũ ãmaquedi wayijũ Jesús tũjũa. Ito
yicõri ide udi ãmirisena uyé ide jiare weoyijũ. Ito yicõri ïre
itojũ ñutubojayijũ yucugũna, Jesús ya rise tũjũ ï mimitoni.
Idibisijũ Jesús. Ito yija Jesure ado bajiro yiyijũ ï:

—Yuya maji. Diore goti ïsiri masũ Elías mũre ï rujioja
tiana gũa, yiyijũ ï Jesure.

³⁷ Ito ï yija bero oca sũoro awasãyijũ Jesús. Ito awasãcõri
usi jedicoayijũ ï ïja. ³⁸ ï usi jedirocati Dios ya wi saya
webutiro, wi gũdareco yobiado ãmacũjuana ñigã ruji
wadicõri jacajũ ñigã ruji ejacoayijũ. ³⁹ Co dũjamocõ
masacõ surara uju Jesús riojo ñagũ ï usi jedija ticõri, ado
bajiro yiyijũ ï:

—Dios Macuguti ñabojañi ãni, yiyijũ surara uju.

⁴⁰ Sõjũ busa ti ñayijarã romia cuni, Jesús ï godaja. ïna
wato ñayijarã María Magdalena, María Santiago mesa

jaco, ito yicōri Salomé wame cutigo cuni. Sōju busa ti ñayijarã ña. ⁴¹ Galilea wame cutiri cutoju Jesús ña ucuroca ñre ejabuagoana ñayijarã ña. Gãjerã romia Jerusalénju Jesure suya ejagoana ñ godaja ti ñayijarã ña cuni.

Jesure ña yujere gaye

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴² Ito yija judio masa moasusari rumu rãiocoayiju. Iti rumu ñayiju tujacãra rumu riojua ña queno yuri rumu. ⁴³ Ito yiroca ejayiju José Arimatea gagu. Ñ José ñayiju ñasarã rãca ñagũ. Diore tuorãnurãre ñ miojuroti rumu bocati ñayiju ñ cuni. Ito yija oca sãoro sãja wacōri Pilatore Jesús ya rujure seniyyiju ñ. ⁴⁴ Ito ñ yija tuocōri, “Agũ, ¿no yija yoari mejeti usi jediati ñ?” yi tuoïayiju Pilato. Ito bajiri surara ujure jiyiju Pilato: “¿Riti bajiati?” yirocu. ⁴⁵ “Riti ña”, surara ujũ ñ yija tuocōri, Jesús ya rujure ñmi rotiyiju ñ Josere. ⁴⁶ Ito bajiro ñ yija tuocōri, Jesús ya rujure gũmarocu saya coro waja yiyiju José. Ito yicōri Jesús ya rujure rujiogu wayiju ñja. Ñre rujio tãocōri ñre gũmayiju José. Ito yicōri gũta totiju masari cumaju Jesús ya rujure yujeyiju José. Ito yicōri gũta jã jaja jãina tubiayiju masari cuma sojere. ⁴⁷ María Magdalena, María José jaco cuni tiyijarã Jesure ña yujeraju.

16

Jesús ñ tũdi catire gaye

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Tujacãra rumu rãiocũro ñaroca María Magdalena, María Santiago jaco ito yicōri Salomé wame cutigo cuni ña udiarã sutirise queno suti quenarise waja gãmeyijarã ña Jesús ya rujure turona. ² Tujacãra rumu busuri jũju wayijarã ña Jesús ya masari cumaju. Ñmacañi joejeariju ejayijarã ña. ³ Ito yicōri ñnamasiti busiyijarã:

—Jesús ya masiri cuma gūtagã tubiado, ¿Ñimũ manire ãmigo ãsigũ yiguĩjida? yi busi wayijarã ãna.

⁴ Ito ejacõri ãna tija gūtagã jajoca ãna biabojaraga mañijũ ãja. Iti ñarajũ meje ñayijũ itiga ãja. ⁵ Gūtagã manija ticõri, sãjayijarã ãna. Ito sãja wacõri ãna ti ñucaja riojocadũja sīgũ mamũ yutabuju botiro sãñacõri rujijijũ. ãre ticõri ucayijarã ãna romia. ⁶ ãna ucaja ticõri, ado bajiro ãnare gotijijũ ã:

—Ucabela mũa. Jesús Nazaret gagũ mũa ãmagũ yucutẽojũ ãna jajurũ mami. ã godaja bero tũdi caticoami. Ito bajiri mami ado. Tiya mũa ado ãre ãna cūgorajũ, yijijũ ã ãnare. ⁷ Wasa. ã rãca riasotigoanare gotitẽña. Pedreore cuni gotiba, yijijũ ã. Ado bajiro mũa gotija quena: “Jesús mũa riojuajũ Galileajũ ejagũ yiguĩji. Itojũ ãre tirã yirãji mũa. ã gotiado bajiroti itojũ ãre ti bujarã yirãji mũa”, yi gotiba mũa ãnare, yijijũ ã.

⁸ Ito ã yija tuocõri, rudi budi wayijarã romia. Queno budi yire mejeti, nũrũo budi wayijarã ãna, ucara. Ito bajija ticõri, gũirã gãjerãre goti bato yibisijarã ãna.

*María Magdalenare Jesús ã goãore gaye
(Jn 20.11-18)*

⁹ Semana gaye ñasũori rumũ busuri jĩjũ mũcana tũdi caticõri María Magdalenare cajero goãoyijũ Jesús. Jua ãmojeno rũmũa budigoro ñayijũ iso. ¹⁰ Jesús ã tũdi catija ticõri, ã rãca riasotigoanare gotigo wayijo iso, ãna oti bojori bujabe yiroco. ¹¹ ãna tu ejacõri ado bajiro yijijo iso: “Mũcana catiami Jesús. ãre tibũ yũ”, yibojayijo iso ãnare. Iso gotija tuobojarãti, “Riti gotiamo”, yi tuorũnũbisijarã ãna.

*Jũarã ã rãca riasotigoanare Jesús ã goãore gaye
(Lc 24.13-35)*

¹² Ito yija bero weseca ñna wa ucuroca ñ rãca riasotigoana jũarãre goaïoyijũ Jesús. Gajero bajigũ ñacõri, ñnare goaïoyijũ Jesús. Ito bajiri cajero ñre ti masibisijarã ñna maji. ¹³ Yoa busari, “Ñti ñami Jesús”, yi ti masicõri, tũdi wayijarã ñna gãjerã Jesús rãca riasotigoanare gotirã warã. Ñna gotibojarocati ñnare tuorũnũbisijarã ñna cuni.

Ado bajiro yũ oca masare riasoba mũa, yi Jesús ñ rotire gaye

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Ito yija bero co rũmũ ñ rãca riasotigoana once ñnarã ñna ba rujiroca ñnare goaïayijũ Jesús: “¿No yija gãjerã yũre tigoanare tuobeati mũa? Mũa ya usijũ tuo ãmobeaa mũa”, yi tudiyijũ Jesús ñnare.

¹⁵ —Wasa, masa jeyarore Dios oca goti ucuba. “Ñre tuorũnũrãre masogũ yiguĩji Dios”, yire gaye riaso ucuba mũa. ¹⁶ No Diore tuorũnũcõri, idé gu ecoruti god-abiquĩji. Catitĩngũ yiguĩji. Ito bajibojarocati no yũre tuorũnũbicũama ñ ñeñaro yirise waja ñaro ya ñre. Ito bajiri jeame ñjurojũ ñre cõagũ yiguĩji Dios, yiyijũ Jesús. ¹⁷ Yũre tuorũnũrãre ti masirã yirãji mũa. Ado bajiro yirã yirãji ñna. Yũre tuorũnũcõri yũ masirisena suoriti rũmũare bucõarã yirãji ñna. Ñna masibiti oca ñabojareti busirã yirãji ñna. ¹⁸ Ññare ñna ñiabojaja, ito yicõri ide junirisere ñna idibojaja cuni ñnare junibetoja. Diore busicõri cõrãre ãmo moa jeorã yirãji. Ito ñna yirocaci tujarã yirãji masa, yiyijũ Jesús ñnare.

Macãrũcũrojũ Jesús ñ mũja ware gaye

(Lc 24.50-53)

¹⁹ Iti ñ busija bero macãrũcũrojũ mani Ñjũ Jesure ãmi mũja wayijũ Dios. Ito bajiri Dios ñ riojocadũjajũ rujiyijũ Jesús. ²⁰ Ito ñ mũjaja bero masa ñajedirore Dios oca goti ucurã wayijarã ñna ñja. Ito bajiro ñna goti ucuja

ticõri, Jesumasiti ñnare ejabũayijũ ã. Masa ñnare queno
tuorũñjaro yirocũ, ã rãca riasotigoanare ejabũayijũ Jesús.
Ito bajiri ã ejabũarisena tiyamani masare ñoyijarã ñna cuni.
Itocõti ñna.

Dios Oca Tuti New Testament in Macuna

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Macuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Macuna

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06
